

YENİLENEN WHATSAPP GİZLİLİK POLİTİKASI VE KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU İNCELEMESİ

Renewed Whatsapp Privacy Policy And Personal Data Protection Institution Review

Sümeyye ŞİMŞEK*

Öz

Bu çalışmada WhatsApp'ın yeni gizlilik politikası ve bu politikanın Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından incelenmesi ele alınmıştır. WhatsApp 4 Ocak 2021 tarihinde yeni gizlilik politikasını yayınlamıştır. Kullanıcıların bu politikaya onay vermesini istemiştir. Bu politikaya onay vermeyen kullanıcılar WhatsApp uygulamasını kullanamayacaktır. Politika içeriğinde kişisel verilerin Facebook şirketleri ve yurt dışındaki diğer şirketlerle paylaşılacağı belirtilmiştir. Kullanıcılar bu yeni gizlilik politikasına onay verdikleri zaman, yurt dışı ile paylaşımına da onay vermiş olmaktadır. Kullanıcıların bu konuda seçme şansları bulunmamaktadır, bu yüzden kullanıcılar bu yeni politikaya büyük tepki göstermektedirler. WhatsApp politikası büyük tepkiye yol açtığı için Türkiye'de Rekabet Kurumu ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu, WhatsApp hakkında inceleme başlatmışlardır. Bu çalışmada sadece Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun yapacağı inceleme ele alınmıştır.

---

* Araştırma Görevlisi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Hukuk Fakültesi, sumeyyesimsek@mu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9528-1543.

Makale Gönderim Tarihi/Received: 29.05.2021.

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 16.07.2021.

Atıf/Citation: Şimşek, Sümeyye. "Yenilenen Whatsapp Gizlilik Politikası ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu İncelemesi." *Bilişim Hukuku Dergisi* 3, no. 2 (2021): 494-548.

Çalışmada öncelikle temel kavramlardan bahsedilmiştir. Sonra WhatsApp'ın yenilenen gizlilik politikası ile ilgili işleyen süreç ve politika içeriği ele alınmıştır. Son bölümde ise Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun yapacağı incelemeden bahsedilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Kurum WhatsApp hakkında genel hükümler, açık rıza ve kişisel verilerin yurt dışına aktarılması konularında inceleme yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: WhatsApp, Gizlilik Politikası, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Genel İlkeler, Açık Rıza, Verilerin Yurt Dışına Aktarılması

Abstract

In this study, new privacy policy of WhatsApp and review of this policy by the Personal Data Protection Institution are discussed. WhatsApp published new privacy policy on January 4th 2021. It asked users to approve this policy. Users who disapproved this policy won't be able to use WhatsApp app. In policy content it is stated that personal data will be shared with Facebook companies and other companies which located abroad. When users approve new privacy policy they also approve to be shared with abroad. Users have no alternative in this topic; therefore, users show great reaction to this new policy. Because WhatsApp policy causes a great reaction, Competition Institution and Personal Data Protection Institution launch an investigation about WhatsApp in Turkey. Solely the review to be made by Personal Data Protection Institution is discussed in this study.

In the study firstly, basic concepts are mentioned. Then, WhatsApp's renewed privacy policy process and policy content are discussed. In last part the review to be made by Personal Data Protection Institution is mentioned and evaluated. The Institution makes an examination on general provisions, explicit consent and transfer of personal data to abroad.

Keywords: WhatsApp, Privacy Policy, Personal Data Protection Institution, General Provisions, Explicit Consent, Transfer of Data to Abroad.

GİRİŞ

Günümüzde kullanımı oldukça yaygın olan anlık mesajlaşma uygulaması WhatsApp, dünyanın pek çok ülkesinde, yer ve zaman sınırı olmaksızın pek çok insanın aynı anda iletişim kurabilmesine olanak sağlamaktadır. Ücretsiz bir uygulama olan WhatsApp, kısa mesaja alternatif olması için geliştirilmiştir. 2014 yılında Facebook'a katılan WhatsApp, ondan ayrı bir uygulama olarak var olsa da kullanıcı bilgilerini Facebook ile paylaşmakta ve ondan da aynı şekilde bilgi toplamaktadır.

2021 yılı Ocak ayında WhatsApp gizlilik politikasını yenilemiş ve kullanıcılarının bu yeni politikaya 8 Şubat 2021 tarihine kadar onay vermelerini istemiştir. Kullanıcılar "Kabul et" seçeneğini tıklayarak bu politikanın içeriğine onay vermiş olacaktırlar. Yenilenen ilkelere onay vermeyenlerin ise hesabı silinecek ve uygulamayı kullanamayacaklardır.

WhatsApp'ın yenilenen bu politikasının içeriğinde, kullanıcı verilerinin Facebook şirketleriyle ve yurt dışında bulunan birtakım şirketlerle paylaşılacağına da yer verilmiştir. Bu yeni politikaya onay veren kullanıcılar, verilerinin bu şirketlere aktarımına da onay vermiş olmaktadır. Bu politika ile kullanıcılara, Facebook şirketlerine ve diğer şirketlere verilerinin aktarılmasını engelleme imkanı verilmemektedir. WhatsApp, bu konuda kullanıcılarına bir seçim hakkı sunmamaktadır.

Diğer ülkelerde ve Türkiye'de, WhatsApp'ın dayattığı bu politikaya kullanıcılar büyük tepki göstermişlerdir. Tepkiler devam ederken ülkemizde önce Rekabet Kurumu, ardından Kişisel Verileri Koruma Kurumu WhatsApp hakkında resen inceleme başlatmıştır.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu konu ile ilgili başlattığı incelemede, ihlalin söz konusu olabileceği birtakım konularda araştırmalar yapmaktadır. Kurum, WhatsApp'ın yenilenen politikasının 6698 sayılı "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" madde 4'te sayılan genel ilkelere aykırı olup olmadığı, hizmetin açık rıza şartına bağlanıp bağlanmadığı ve yurt dışına aktarımda aykırılıkların mevcut olup olmadığı konularında incelemelerde bulunmaktadır.

Tepkilerin giderek artması üzerine WhatsApp, gizlilik politikasına onay vermeleri için kullanıcılara verdiği süreyi 15 Mayıs 2021'e uzatmıştır. Onay vermek için son tarih olan 15 Mayıs yaklaşırken WhatsApp, 8 Mayıs 2021 tarihinde açıklama yapmış ve onay vermeyen kullanıcılarının hesaplarının silinmeyeceğini fakat uygulamanın işlevselliğinin azalacağını belirtmiştir. Bunun anlamı, politikaya rıza göstermeyenlerin bu uygulamadan eskisi kadar verim alamayacaklarıdır. Uygulama, onay verilmeden bu şekilde birkaç hafta daha kullanılabilirse de işlevsellik giderek azalacak, en sonunda arama ve mesaj hizmetlerinden yararlanılamaz hale gelinecektir.

WhatsApp'ın, arama imkanı da olan bir mesajlaşma uygulaması olduğu düşünüldüğünde, arama ve mesaj hizmetinden yararlanamamak, uygulamayı neredeyse hiç kullanamamak manasına gelmektedir. Başka bir deyişle, onay vermeyen kullanıcılar, neredeyse bu uygulamayı kullanamaz hale gelecektir. Hem kullanıcıların hem de kurumların tepkileri sürerken WhatsApp sözcüsü, 30 Mayıs 2021 tarihinde bir açıklama yapmış ve yeni ilkeleri henüz onaylamayanlar için uygulamanın işlevselliğini sınırlama planlarının bulunmadığını¹ fakat WhatsApp iş uygulamasını kullanan kimselerle iletişim

---

¹ "Whatsapp'tan Yeni Gizlilik Sözleşmesi Açıklaması! Onaylamayanlara Ne Olacak?" CNN Türk.com (30.05.2021), erişim tarihi Mayıs 30, 2021, <https://www.cnnturk.com/dunya/whatsapptan-yeni-gizlilik-sozlesmesi-aciklamasi-onaylamayanlara-ne-olacak?page=1>

kurmak isteyenlere, gizlilik sözleşmesini hatırlatmaya devam edeceklerini belirtmiştir.² Bu halde karşımıza, bu açıklama öncesinde yeni ilkelere onay veren kullanıcılar ile açıklama sonrasında henüz onay vermemiş kullanıcılar şeklinde iki farklı duruma maruz kalan iki farklı kullanıcı çıkmış olmaktadır. Bu durum belirsizliğe yol açmaktadır. WhatsApp bu şekilde tutarsız açıklamaları ile kullanıcılarının güvenini sarsmaktadır. WhatsApp'ın yaptığı bu tutarsız açıklamalar hem bireysel hem de kurumsal endişelere sebep olmaktadır.

Çalışma kapsamında WhatsApp'ın oldukça tartışmalı olan bu yeni gizlilik politikası ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun WhatsApp hakkında başlattığı bu inceleme ele alınmıştır. Çalışmanın konusu oldukça günceldir ve halihazırda bu konu ile ilgili tartışmalar ve eleştiriler devam etmektedir. Öyle ki çalışma hazırlanırken konu ile ilgili birçok yeni gelişme yaşanmıştır. Çalışmanın hazırlandığı sırada WhatsApp gizlilik politikası ile ilgili bu yeni gelişmelerin ve açıklamaların da çalışmaya dahil edilmesine gayret edilmiştir.

Çalışmada, genelden özele gitmek amacıyla öncelikle temel kavramlar ele alınmış, ardından genel olarak WhatsApp uygulamasına değinilerek yeni politika ile ilgili işleyen süreç ve politika içeriğinden bahsedilmiştir. Son kısımda ise Kişisel

---

² "Whatsapp Geri Adım Attı: Sözleşmeyi Reddedenler Uygulamayı Kullanmaya Devam Edebilecek," WebTekno, erişim tarihi Mayıs 30, 2021, <https://www.webtekno.com/whatsapp-sozlesme-reddedenler-uygulama-kullanmaya-devam-edecek-h110485.html>.

WhatsApp sözcüsü belirsiz ifadelerle yaptığı bu açıklamada kullanıcılara, WhatsApp iş uygulamasını kullananlarla iletişime geçmeye çalıştıkları zaman, onlara bu yeni gizlilik sözleşmesinin hatırlatılacağını söylemiştir. Bu ifadeden şu an için sözleşmenin, iş uygulamasını kullananlarla iletişime geçmek isteyenlerle sınırlandırıldığı anlaşılabilse de ileride bunun tüm kullanıcılar için geçerli olup olmayacağı net değildir. Başka bir deyişle ilerleyen süreçte yine bütün kullanıcıların sözleşmeye onay vermeye zorlanıp zorlanmayacağı belirsizdir.

Verileri Koruma Kurumu'nun yapmakta olduğu incelemeden bahsedilerek değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışmanın bu şekilde planlanmasındaki amaç, çalışmadan yararlanacak kişilerin, kavramları bilerek ilerlemesini sağlamaktır. Zira WhatsApp'ın kişisel verileri yurt dışındaki şirketlere aktardığından bahsedebilmek için öncelikle kişisel verinin ne olduğu, veri işleme ve işleme şartları ile neyin ifade edilmek istendiğini bilmek gerekecektir.

Türkiye'de olduğu gibi diğer ülkelerde de WhatsApp'a karşı tepkiler olsa da çalışma kapsamında yalnızca ülkemizdeki durum ele alınmıştır. Ülkemizde hem Rekabet Kurumu hem de Kişisel Verileri Koruma Kurumu bu konuda incelemeler yapmaktadır. Fakat çalışmada, bu kurumlardan sadece Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun incelemelerinden bahsedilmiştir. Ayrıca ifade etmek gerekir ki 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda konu ile ilgili hükümler bulunsa da bu çalışmada konunun cezai boyutundan ziyade Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun yaptığı idari denetim incelenmiş, bu denetim kapsamında araştırılacak hususlar çerçevesinde konu ele alınmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde temel kavramlara ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na değinilmiştir. Bu amaçla ilk olarak kişisel veri kavramı açıklanmış, verinin işlenmesi ve veri işleme şartlarından bahsedilmiştir. Çalışmada kişisel veri olarak ifade edilen, genel nitelikli kişisel veridir. Bundan ayrı olarak özel nitelikli kişisel veriler de bulunmaktadır ve onun işleme şartları farklıdır. Ancak çalışmada konu dışına çıkmamak için özel nitelikli kişisel veri ayrıyeten incelenmemiştir. Böyle yapılmasında Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun WhatsApp incelemesi özelinde genel nitelikli- özel nitelikli kişisel veri ayırımına gitmemesi etkili olmuştur.

WhatsApp'ın yeni politikası hakkında incelemeyi "Kişisel Verileri Koruma Kurumu" yapacağından, bu Kurum'un yapısından ve neye dayanarak inceleme yapacağından

bahsedilmiştir. Zira bu Kurum, bu konuda düzenleme ve denetleme yapma yetkisine sahip bir üst kuruldur.³

Çalışmanın ikinci bölümünde, oldukça tartışmalı olan WhatsApp yeni gizlilik politikası ele alınmıştır. Öncelikle WhatsApp uygulaması hakkında genel bilgiler verilmiş, sonrasında yeni politika ile ilgili işleyen süreçten bahsedilerek politika içeriği incelenmiştir. Çalışma hazırlanırken bir taraftan konu ile ilgili yeni gelişmeler yaşandığından, bu gelişmeler de işleyen süreç kısmına eklenmiştir.

Çalışmanın son kısmında ise Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun, WhatsApp'ın yeni gizlilik politikası ile ilgili başlattığı inceleme ele alınmıştır. Kurum, incelemeyi genel ilkeler bakımından, açık rıza bakımından ve yurt dışına veri aktarımı bakımından yapacağı için bu kısımda başlıklandırmalar bu şekilde yapılmıştır. Her bir başlık altında öncelikle genel olarak konu ele alınmış, daha sonra "inceleme ve değerlendirme" başlıkları altında o konuda Kurum'un yapacağı incelemeye değinilerek değerlendirmelerde bulunulmuştur. Kurum, henüz inceleme sonucunu açıklamadığı için bu kısımda, Kurum'un inceleme yaptığı konuyla bağlantılı olarak kendi değerlendirmelerimize yer verilmiştir.

I. KİŞİSEL VERİ VE KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

WhatsApp mesajlaşma uygulaması, gizlilik ilkelerini yeniledikten sonra bu ilkelere karşı ciddi tepkiler olmuştur. Bu tepkilere Kişisel Verileri Koruma Kurumu⁴ sessiz kalmamış ve WhatsApp hakkında resen inceleme başlatmıştır. Yenilenen

---

³ 5018 sayılı "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" III sayılı Cetvel'de, "Kişisel Verileri Koruma Kurumu" düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında sayılmaktadır. RG. 24.12.2003, S 25326.

⁴ Çalışmada bundan sonra Kişisel Verileri Koruma Kurumu yerine Kurum ifadesi, Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun karar organı olan Kişisel Verileri Koruma Kurulu yerine de Kurul ifadesi kullanılacaktır. Karışıklık olmaması için KVKK kısaltması kullanılmayacaktır.

ilkelere ve Kurum'un yaptığı incelemenin içeriğine geçmeden evvel birtakım temel kavramları bilmek, çalışmanın ilerleyen kısımlarının daha anlaşılır olmasını sağlayacaktır. Bu amaçla bu başlık altında kişisel veri kavramı, verilerin işlenmesi ve şartları ile incelemeyi yapacak kurum olan Kişisel Verileri Koruma Kurumu'ndan bahsedilecektir.

A. Kişisel Veri Kavramı

Bu başlık altında kişisel veri kavramı açıklandıktan sonra genel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi ve veri işleme şartlarından bahsedilecektir. Genel nitelikli kişisel verilerden ayrı olarak özel nitelikli kişisel veriler de bulunmaktadır ve bunların işleme şartları da farklılık göstermektedir.⁵ Ancak konunun kapsamının çok fazla genişlememesi ve konu dışına çıkmamak adına bu başlık altında yalnızca genel nitelikli kişisel verilerden bahsedilecektir. Nitekim Kurum da WhatsApp hakkında yapacağı incelemede genel olarak kişisel veri kavramını kullanmış, özel ya da genel şeklinde bir ayırım yapmamıştır.⁶

---

⁵ 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşleme Şartları" başlıklı 6. maddesine göre kişilerin kökeni, ırkı, inancı, kılık kıyafeti, sağlığı ve cinsel hayatı, biyometrik verileri gibi verileri, özel nitelikli kişisel veridir. Özel nitelikli kişisel veriler, verisi işlenmek istenen kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. Zira mezkur 6. maddenin 2. fıkrası, bu verilerin açık rıza olmadan işlenmesini açıkça yasaklamaktadır. 6. maddenin 3. fıkrasında, yalnızca kanunlarda öngörülen hallerde özel nitelikli kişisel verilerin açık rıza olmadan işlenebileceği belirtilse de bunlardan, sağlık ve cinsel hayata ilişkin verilerin açık rıza olmadan işlenebilmesi için farklı şartlar öngörülmüştür. Nitekim sağlık ve cinsel hayata ilişkin veriler ancak 3. fıkrada sayılan amaçlarla ve bu fıkrada sayılanlar tarafından, ilgili kişiden açık rıza alınmaksızın işlenebilir. RG. 07.04.2016, S. 29677.

⁶ Bkz. "WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu (12.01.2021)," Kişisel Verileri Koruma Kurumu, erişim tarihi: Nisan 1, 2021,

1. Tanımı

Kişisel veri mefhumunun hem ulusal hem de uluslararası kaynaklarda tanımı bulunmaktadır. Avrupa Konseyi'nin 24 Ekim 1995 tarih ve 95/46/EC sayılı Direktifi'nin Genel Hükümler başlıklı birinci bölümünün, tanımların yer aldığı ikinci kısmının a maddesinde kişisel veri, tanımlanmış ya da tanımlanabilir gerçek bir kişiye -ki bu kişi veri sahibidir- ilişkin herhangi bir bilgi manasına gelmektedir. Tanımlanabilir bir kişi ifadesi ile, özellikle bir kimlik numarasına yahut zihinsel, fiziksel, fizyolojik, kültürel, sosyal ve ekonomik kimliğine özgü bir ya da daha fazla faktöre atıfta bulunmak suretiyle doğrudan yahut dolaylı olarak tanımlanabilen kişi kast edilmektedir.⁷

Ülkemizde 95/46/EC sayılı Direktif mehz alınarak düzenlenen⁸ ve 2016 yılında yürürlüğe giren 6698 sayılı "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu"⁹ (6698 sayılı Kanun) kişisel verinin tanımlandığı üçüncü maddesinin d fıkrasında "kimliği belirli ya da belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilginin" kişisel veri olduğu belirtilmektedir. Kişinin ad ve soyadı, kimlik numarası, konum bilgileri ve ev adresi, e mail adresi, kişileri tanımlayabilecek doktor ya da hastane verileri kişisel veri

---

<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6856/WHATSAPP-UYGULAMASI-HAKKINDA-KAMUOYU-DUYURUSU>.

⁷ Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals With Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of Such Data, EUR-Lex, erişim tarihi Nisan 01, 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995L0046&from=EN>.

⁸ Faruk Bilir, "Kişisel Verilerin Korunması Kişinin Kendisinin Korunmasıdır" Röportör: Sezen Yüce, *TRT Akademi Dergisi* 6, no. 11 (2021): 174.

⁹ RG. 07.04.2016, S. 29677.

kapsamına girerken; anonim veriler kişisel veri oluşturmamaktadır.¹⁰

Bir araya getirildiğinde belirli bir kişinin kimliğinin belirlenmesine yol açabilecek çeşitli bilgi parçalarının da kişisel veri oluşturduğu ifade edilmektedir. Bir kişinin kimliğinin artık belirlenemeyeceği yahut kişinin artık tanımlanamayacağı şekilde anonim hale getirilen kişisel verilerin ise bu aşamadan itibaren kişisel veri olarak kabul edilemeyeceği belirtilmektedir. Ancak burada önemli olan husus, verilerin gerçek manada anonim hale getirilebilmesi için bu anonimleştirmenin geri alınamaz olması gerektiğidir.¹¹ Başka bir ifade ile, kişinin kimliği artık geri dönülemez şekilde belirlenemez olmalıdır. Eğer kişinin kimliği tekrardan belirlenebilir hale getiriliyorsa, o kişi artık tanımlanabiliyorsa bu halde ortada kişisel veri söz konusu olacaktır.

2. Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Veri İşleme Şartları

Kişisel verilerin işlenmesi kavramı ile ifade edilmek istenen, 6698 sayılı Kanun'un tanımların yer aldığı ilgili 3. maddesinin e fıkrasında belirtildiği üzere, tamamen ya da kısmen otomatik olan yollarla veya herhangi bir veri kayıt sisteminin bir parçası

¹⁰ "What is Personal Data?" European Union, erişim tarihi: Nisan 2, 2021, https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_en.

¹¹ "What is Personal Data?" Kişisel Verileri Koruma Kurumu, kişisel verilerin diğer verilerle eşleştirilse bile hiçbir şekilde kimliği belirli ya da belirlenebilir gerçek bir kişiyle ilişkilendirilemeyecek duruma getirilmesini, anonim hale getirme olarak ifade etmektedir. Bu anonim hale getirmenin geri döndürülemez olması gerektiğini yinelemektedir. "Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi," Kişisel Verileri Koruma Kurumu, erişim tarihi: Nisan 2, 2021, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-veya-Anonim-Hale-Getirilmesi#:~:text=Ki%C5%9Fisel%20verilerin%20anonim%20hale%20getirilmesi,ger%C3%A7ek%20ki%C5%9Fiyle%20il%C5%9Fkilendirilemeyecek%20hale%20getirilmesidir>.

olmak şartıyla otomatik olmayan yollarla, kişisel verilerin elde edilmesi, elde edilebilir bir hale getirilmesi, bunların kayıt altına alınması, depolanması ve saklanması, bunlarda değişiklik yapılması yahut yeniden düzenlenmesi, bunların açıklanması, aktarılması ve devralınması, tasnif edilmesi, kullanımının engellenmesi şeklinde veriler üzerinde yapılan her tür işlemidir. Görüldüğü üzere, verilerin aktarılması da bir veri işleme faaliyetidir.

Verilerin işlenmesi için öngörülen şart ve bunun istisnalarına 6698 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer verilmiştir. Bu maddenin ilk fıkrasında belirtildiği üzere kişinin açık rızası bulunmadıkça kişisel verisi işlenemeyecektir. Ancak ikinci fıkrada, açık rıza bulunmasa dahi verilerin işlenmesinin mümkün olduğu haller sayılmıştır. Buna göre, ilgili kanunlarda açıkça öngörülüyorsa (f.2/a), fiili bir imkansızlık sebebiyle rızasını açıklayamayacak halde olan ya da "rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan" kimsenin kendisinin yahut başkasının hayatı ya da vücut bütünlüğünün korunması için verilerin işlenmesi zorunluysa (f.2/b), sözleşmenin kurulması ya da ifası ile doğrudan ilgili olmak şartıyla sözleşmenin taraflarının kişisel verilerinin işlenmesi lazımsa (f.2/c) kişinin açık rızası olmasa dahi verisi işlenebilir.

Kanun'un yine 5. maddesinin 2. fıkrasında belirtildiği üzere, veri sorumlusunun sahip olduğu hukuki yükümlüğünü yerine getirebilmesi için veriyi işlemesi gerekiyorsa (f.2/ç), kişinin kendisi tarafından verisi alenileştirilmişse (f.2/d), bir hakkın tesis edilmesi ya da hakkın kullanılması, korunması için veriyi işlemek gerekiyorsa (f.2/e), verisi işlenecek kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek şartıyla, veri sorumlusunun "meşru" menfaatleri için kişisel verinin işlenmesi zorunluysa (f.2/f) açık rıza bulunmadan da verilerin işlenebilmesine imkan verilmektedir.

5. maddenin bu 2. fıkrasında yer alan veri işleme şartlarından en az biri varsa Kişisel Verileri Koruma Kurulu, açık rızaya dayanılarak kişisel verilerin işlenemeyeceğini ifade

etmektedir. Buna göre örneğin, bir hakkın tesis edilmesi yahut kullanılması veya korunması için veriyi işlemek gerekiyorsa, açık rızaya dayanılmamalıdır. Zira Kurul bu halde yani veri işleme şartlarından biri mevcutken açık rızaya dayanılmasını hakkın kötüye kullanılması olarak görmekte ve bunun aldatıcı olduğunu kabul etmektedir. Ayrıca veri işleme şartından biri mevcutken açık rızaya dayanılmış, sonrasında ilgili kişi¹² açık rızayı geri almışsa ve veri sorumlusu gidip başka bir veri işleme sebebine dayanarak veri işleme faaliyetini sürdürmüşse, bu halde ortada hukuka ve dürüstlük kuralına aykırı bir durum söz konusu olacaktır.¹³

B. Kişisel Verileri Koruma Kurumu

Kişisel verilerin korunması için gereken tedbirlerin alınması amacıyla 6698 sayılı Kanun'la "Kişisel Verileri Koruma Kurumu" kurulmuştur.¹⁴ Ülkemizde bu Kurum, insan hakları koruma mekanizması olma özelliğine sahiptir.¹⁵ 6698 sayılı

---

¹² İlgili kişi, 6698 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ç fıkrasına göre, "kişisel verisi işlenen gerçek kişileri" ifade etmektedir.

¹³ Şehriban İpek Aşıkoğlu ve Fatih Burak Uzun, "Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarımının Açık Rızaya Dayandırılmasının Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" içinde Prof. Dr. Türkan Rado'nun Anısına Armağan, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 956.

¹⁴ Esin Gürsel ve Fatih Dügmeçi, "Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme," *R&S- Research Studies Anatolia Journal* 1, no. 2 (2018): 318.

¹⁵ Anayasamızın "Özel Hayatın Gizliliği" başlıklı 20. maddesinde herkesin, kendisi ile ilgili kişisel verilerin korunmasını talep etme hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu hakkın kapsamına nelerin dahil olduğu da yine aynı maddede yer almaktadır. Buna göre, kendisiyle alakalı kişisel veriler hakkında bilgilendirilme ve verilerin amacı doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, bu hakkın kapsamına girmektedir. Ayrıca kişinin kendi verilerine erişme, onların düzeltilmesini talep etme yahut bu verilerin silinmesini istemesi de bu hakkın kapsamına dahildir. Yine aynı maddede kişisel verilerin sadece kanunda öngörülen hallerde ya

Kanun'un Kurum ile ilgili 19. maddesinin ilk fıkrasında Kurum'un kamu tüzel kişiliğini haiz olduğu, ayrıca idari ve mali özerkliğe sahip olduğu belirtilmiştir. Kurum, düzenleyici ve denetleyici otoriteler arasında yer almaktadır. Bir başka ifade ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu, üst kuruldur.¹⁶

Düzenleyici ve denetleyici kurum olması hasebiyle Kişisel Verileri Koruma Kurumu, görev alanına giren konularda düzenleme, denetim yapma ve yaptırım uygulama yetkisine sahiptir. Kurum, görev alanı içerisinde devlet adına düzenlemeler yapmakta ve kurallar koymaktadır. Koyduğu kurallara uyulması için gözetim ve denetim yapma, kurallara uymayanlara yaptırım uygulama yetkisi bulunmaktadır.¹⁷

Kurum'un görevlerinin düzenlediği 20. maddede Kurum'un, görev alanına giren konularda araştırmalar, incelemeler ve değerlendirmeler yapacağı, önerilerde bulunacağı ifade edilmiştir. Kurum bunları kendisi yapabileceği gibi başkalarına da yaptırabilir. 20. maddenin c fıkrasında

---

da kişinin açık rızasının bulunmasıyla işlenebileceği belirtilmektedir. Sonuç olarak, kişisel verilerin korunması hakkı Anayasa ile güvence altına alınmıştır, Anayasal bir haktır. Bilir "Kişisel Verilerin Korunması," 174.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, kişisel verilerin işlenmesi ve muhafazasıyla ilgili uyuşmazlıkları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Özel ve Aile Hayatına Saygı" başlıklı 8. maddesi kapsamında değerlendirmektedir. Bir diğer ifade ile söz konusu uyuşmazlıkları, özel hayatın gizliliği kapsamına dahil etmektedir. Buna göre devletler, bu temel hakkı ihlal edecek herhangi bir tasarrufta bulunmaktan kaçınmalıdır. Bu hakkın korunması için devletlerin pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. Berna Akçalı Gür, "Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku Boyutuyla Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması," *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 25, no. 2 (2019): 857.

¹⁶ Düzenleyici ve denetleyici kurumların ortaya çıkışı, gelişimi ve özellikleri ile ilgili bilgi için bkz. Turgut Tan, "Bağımsız İdari Otoriteler veya Düzenleyici Kurullar," *Amme İdaresi Dergisi* 35, no. 2 (2002).

¹⁷ Ramazan Çağlayan, *İdare Hukuku Dersleri*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 228 vd.

Kurum'un kişisel verilerle ilgili olarak uluslararası alandaki gelişmeleri izleyip değerlendirmeler yapacağından bahsedilmektedir. Kişisel Verileri Koruma Kurulu ise Kurum'un karar organıdır.¹⁸

6698 sayılı Kanun'un 15. maddesinin ilk fıkrasına göre Kurum'un karar organı olan Kurul, görev alanına giren konularda, şikayet üzerine yahut ihlal iddiasını öğrenmesi halinde resen inceleme yapmaktadır. Kurul, inceleme konusu ile ilgili bilgi ve belgeleri veri sorumlusundan isteyecektir. Veri sorumlusu devlet sırrı niteliğine sahip bilgi ve belgeler hariç olmak üzere, istenen bilgi ve belgeleri on beş gün içerisinde Kurul'a göndermek ve ayrıca, gerekli olduğu durumda Kurul'un yerinde inceleme yapmasına imkan sağlamak zorundadır (m.15/f.3). Şikayet halinde Kurul, talebi inceler ve ilgililere cevap verir. Şayet, şikayet üzerinden 60 gün süre geçmiş ve Kurul tarafından herhangi bir cevap verilmemişse talep reddedilmiş sayılır (m.15/f.4).

Herhangi bir ihlalin varlığı ve Kurul tarafından bu ihlalin tespit edilmesi halinde ne olacağı 6698 sayılı Kanun'un 15. maddesinde açıklanmıştır. Kurul, şikayet üzerine ya da resen inceleme yapması sonucunda bir ihlal tespit ederse, veri sorumlusu tarafından bu hukuka aykırılıkların giderilmesine karar verir ve bunu ilgililere tebliğ eder. Tebliğden itibaren bu kararın "gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde" yerine getirilmesi gerekmektedir (m.15/f.5). Eğer yapılan incelemede ihlalin yaygın olduğu anlaşılırsa bu hususta Kurul ilke kararı alır ve yayımlar. Kurul, ihtiyaç duyarsa ilke kararı almadan önce ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alabilir (m.15/f.6). Açıkça hukuka aykırılık olması ve telafisi güç ya da imkansız zararların doğması durumunda Kurul, veri işlenmesinin ya da verinin yurt dışına aktarımının durdurulmasına karar verebilir (m.15/f.7). Bu maddeye dayanarak Kurul, WhatsApp hakkında resen inceleme

---

¹⁸ Bilir "Kişisel Verilerin Korunması," 154.

başlatmıştır. Yine bu maddeye dayanarak bilgi ve belge talebinde bulunmuştur.

II. WHATSAPP'IN YENİLENEN GİZLİLİK POLİTİKASI

Bu başlık altında ilk olarak WhatsApp uygulamasından bahsedilecek, işleyen süreç ele alındıktan sonra WhatsApp'ın yenilenen politikasının içeriğine değinilecektir. Sonraki bölümde, Kurum'un WhatsApp hakkında başlattığı inceleme ele alınacağı için öncesinde bu başlık altında işleyen süreçten ve Kurum'un incelediği gizlilik politikasından bahsetmek gerekmektedir. Bu, konunun daha iyi anlaşılabilmesi için elzemdir.

A. Genel Olarak WhatsApp Uygulaması

WhatsApp, mesaj gönderebilmenin yanı sıra görüntülü ve sesli aramalar da yapılabilen ücretsiz, multiplatform¹⁹ bir mesajlaşma uygulamasıdır.²⁰ WhatsApp ismi, "What is up?" yani Türkçe ifade ile "Ne haber? Naber?" gibi bir anlama gelen

---

¹⁹ Multiplatform mobil uygulama: "birden fazla mobil alt yapı platformunda çalışabilecek şekilde geliştirilen mobil uygulama türleridir. Bu uygulamalar hem İOS hem de Android gibi birden fazla işletim sistemiyle uyumlu şekilde çalışabilirler." "Cross-Platform (Multi Platform - Çift Platform) Mobil Uygulama Nedir? Cross - Platform Mobil Uygulama Ne İşe Yarar? Cross - Platform Mobil Uygulama Kullanım Alanları Nelerdir?" Kumsal Ajans, erişim tarihi Mayıs 20, 2021, <https://www.kumsalajans.com/blog/web-ve-mobil-yazilim/cross-platform-multi-platform-cift-platform-mobil-uygulama-nedir-cross-platform-mobil-uygulama-ne-ise-yarar-cross-platform-mobil-uygulama-kullanim-alanlari-nelerdir>

²⁰ Grace Eliza Goodwin, "What is WhatsApp? A Guide to Navigating the Free Internet-Based Communication Platform," INSIDER, erişim tarihi Mayıs 20, 2021, <https://www.businessinsider.com/what-is-whatsapp-guide>.

kalıptan türetilmiştir. Sonundaki “App” eki ise uygulama manasına gelen “application (app)” kelimesini ifade eder.²¹

WhatsApp 2014 yılında Facebook tarafından satın alınarak Facebook bünyesine dahil olmuştur. Ancak dünya çapında hızlı ve güvenilir olarak çalışan mesajlaşma hizmeti geliştirebilmek için hala Facebook’tan ayrı bir uygulama olarak varlığını sürdürdüğünü de ifade etmektedir.²²

Kısa mesaja yani SMS’e alternatif olarak geliştirilen WhatsApp ile kullanıcılar, zamana ve mekana bağlı olmaksızın birden fazla kullanıcı ile her an her saniye, ülke sınırlaması olmaksızın haberleşme sağlayabilmektedir.²³

B. İşleyen Süreç

2014 yılında Facebook tarafından satın alınan WhatsApp, 2016 yılında gizlilik politikasını yenilemiş ve Facebook ile daha fazla veri paylaşacağını açıklamıştır. Görüldüğü üzere WhatsApp zaten 2016 yılından beri Facebook ile veri paylaşımı yapmaktadır.²⁴ Fakat 2021 yılında yayınladığı ilkelerden farklı olarak 2016 yılındaki ilkelerde, hesap bilgilerinin Facebook ile paylaşılması hususunda kullanıcılara seçenek sunulmaktadır.

---

²¹ “WhatsApp Hakkında,” WhatsApp, erişim tarihi Mayıs 20, 2021, <https://www.whatsapp.com/about/>. Ayrıca bkz. Berat Duman, “WhatsApp Veri Paylaşım Politikasının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi (AB Hukuku İle Mukayeseli),” *Adalet Dergisi*, no. 66 (2021): 546.

²² “WhatsApp Hakkında.”

²³ “WhatsApp Hakkında.”

²⁴ “WhatsApp’da Reklam Geliyor,” BBC News (25.08.2016), erişim tarihi Nisan 12, 2021, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-37190266>. Ayrıca Bkz. Lily Hay Newman, “WhatsApp Has Shared Your Data With Facebook for Years, Actually,” *Wired*, erişim tarihi Nisan 12, 2021 <https://www.wired.com/story/whatsapp-facebook-data-share-notification/>.

2021 yılında getirilen bu yeni ilkelerde ise kullanıcıların bu hakkının yani bilgilerinin paylaşılmasını reddetme hakkının ellerinden alındığı görülmektedir.²⁵

Dünyanın birçok ülkesinde kullanılan anlık mesajlaşma uygulaması olan WhatsApp, 4 Ocak 2021'de yeni kullanım koşulları ile yeni gizlilik ilkesini yayınlamış, 8 Şubat 2021'e kadar kullanıcılarından yayınladığı bu metni onaylamalarını istemiştir. Aksi halde, metni onaylamayanlar uygulamayı kullanamayacaklardır. Ayrıca bu metinde kullanıcıların verilerinin Facebook şirketleriyle paylaşılacağı de yer almaktadır.²⁶ Kullanıcılar bu duruma büyük tepki göstermiştir.

WhatsApp'ın politikalarına tepkiler devam ederken 11 Ocak 2021'de Rekabet Kurumu Facebook²⁷ ve WhatsApp hakkında resen soruşturma başlatmıştır. Rekabet Kurumu 21-02/25-M sayılı kararında, anılan uygulamaların soruşturma sonuçlanıp nihai karar alınuncaya kadar ciddi ve telafisi imkansız zararlar doğurma ihtimalini haiz olduğunu belirterek geçici tedbir alınması gerektiğini ifade etmiştir. Bu amaçla Facebook'un WhatsApp kullanıcılarının verilerinin başka hizmetler için kullanılmasına yönelik olarak getirdiği koşulları

---

²⁵ Ezgi Toprak, "WhatsApp'ın Değiştirdiği Gizlilik Sözleşmesi Hakkındaki İddialar," Teyit, erişim tarihi Nisan 12, 2021, <https://teyit.org/analiz-whatsappin-degistirdigi-gizlilik-sozlesmesi-hakkinda-iddialar>.

²⁶ "Anlık Mesajlaşma Uygulamaları ve Dijital Güvenlik," Fırtına Dergi, erişim tarihi Nisan 12, 2021, <https://www.firtinadergi.com/2021/01/anlik-mesajlasma-uygulamalari-ve-dijital-guvenlik/>.

²⁷ WhatsApp, Facebook şirketlerinin bir parçasıdır ve bu şirketler içerisinde bilgi paylaşımı yapmaktadır. "WhatsApp Gizlilik İlkesi," WhatsApp, erişim tarihi Nisan 12, 2021, <https://www.whatsapp.com/legal/updates/privacy-policy/?lang=tr>.

durdurması ve bunu kullanıcılara da bildirmesi gerektiğine karar vermiştir.²⁸

WhatsApp uygulamasının bu politikasına Türkiye ile birlikte diğer ülkeler de tepki göstermiştir. Örneğin Rusya, vatandaşlarını uygulamaya karşı uyarmaktadır. Rus yetkililer gizlilik ilkesinin güncellenmesinden sonra güvenilirlikle ilgili bilinmezlikler sebebiyle resmi çalışanların işle ilgili hususlarda WhatsApp kullanmamaları gerektiğine dikkat çekmişlerdir.²⁹

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, WhatsApp'ın söz konusu güncellemeleri ile ilgili olarak 12 Ocak 2021 tarihinde bir kamuoyu duyurusu yayınlamıştır. Bu duyuruda Kurum, WhatsApp'ın uygulamayı kullanmak isteyenlerin kişisel verilerinin işlenmesine ve yurt dışındaki üçüncü kişilere aktarılmasına rıza verilmesini içerecek biçimde kullanım koşullarını güncellediğini, buna rıza vermeyenlerin uygulamayı kullanamayacağı gibi hesaplarının da silineceğine dair bilgilendirme yapıldığının tespit edildiğini belirtmiştir.³⁰

Kurum söz konusu kamuoyu duyurusunda, hangi verilerin hangi amaçla işleneceğinin WhatsApp'ın gizlilik politikasında belirtilse de işlenen bu verilerin WhatsApp tarafından yurt dışında yerleşik olan ve hizmet alıp verdiği Facebook şirketleri, tedarikçiler, hizmet sağlayıcılar gibi net olmayan taraflara araştırma yapmak, teknik destek sağlamak ve diğer hizmetleri sağlamak gibi belirsiz amaçlarla aktarılacağını ifade edildiğini tespit etmiştir. Yapılan ön değerlendirme sonucunda Kurul,

---

²⁸ Rekabet Kurumu, Karar No: 21-02/25-M, 11.01.2021 (<https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/rekabet-kurulu-facebook-ve-whatsapp-hakk-14728ae4f653eb11812700505694b4c6>).

²⁹ "Rusya'da Yetkililere WhatsApp Kullanmayın Tavsiyesi," TRT Haber (11.01.2021), erişim tarihi Nisan 13, 2021, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/rusyada-yetkililere-whatsapp-kullanmayin-tavsiyesi-546172.html>.

³⁰ "WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu."

WhatsApp hakkında 12 Ocak 2021 tarihinde 2021/28 sayılı Kararı ile resen inceleme başlatmıştır.³¹ İlerleyen süreçte Kurul, soruşturma kapsamında WhatsApp'tan bilgi ve belge talep etmiştir.³²

Tepkilerin artması üzerine WhatsApp 15 Ocak 2021 tarihinde az da olsa geri adım atarak gizlilik ve güvenlik ile ilgili “yanlış bilgilendirmelerin” bertaraf edilebilmesi adına daha fazla çalışılacağını duyurmuş ve düzenlemeyi 8 Şubat 2021'den 15 Mayıs 2021'e ertelemiştir.³³ Bir başka ifade ile kullanıcıların uygulamayı kullanabilmek için 8 Şubat'a kadar bu metni onaylamaları gerekirken WhatsApp bu süreyi uzatarak 15 Mayıs'a ertelemiştir. Ancak erteleme olması, bu düşüncesinden vazgeçtiği anlamına gelmemektedir.

WhatsApp bu ertelemenin ardından onay vermek için son tarih olan 15 Mayıs yaklaşırken 8 Mayıs 2021 tarihinde bir açıklama yapmıştır. Yaptığı bu açıklamada yenilenen şartlara rıza verilmemesi halinde hesapların askıya alınmayacağını ve silinmeyeceğini ancak ilerleyen süreçte yavaş yavaş işlevselliğinin azaltılacağını söylemiştir.³⁴

---

³¹ “WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu.”

³² “Kişisel Verileri Koruma Kurulu'ndan WhatsApp'a Tebligat,” TRT Haber (30.01.2021), erişim tarihi Nisan 17, 2021, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/kisisel-verileri-koruma-kurulu-ndan-whatsapp-a-tebligat-552129.html>.

³³ “WhatsApp Geri Adım Attı,” TRT Haber (15.01.2021), erişim tarihi Nisan 17, 2021, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/whatsapp-geri-adim-atti-547696.html#:~:text=Pop%C3%BCler%20mesajla%C5%9Fma%20uygulama s%C4%B1%20Whatsapp%2C%20tart%C4%B1%C5%9Fmal%C4%B1,d%C3%BCzenlemeyi%2015%20May%C4%B1s'a%20erteledi.&text=Whatsapp%2C%20a%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1nda%20kullan%C4%B1c%C4%B1lar%C4%B1n%2022payla%C5%9F%C4%B1lan%20konu%C4%B1n%C4%B1n%20g%C3%B6r%C3%BClmedi%C4%9Fini%22%20belirtti>.

³⁴ “WhatsApp'tan Açıklama: Hesaplar Askıya Alınmayacak Ama İşlevselliği Azalacak,” TRT Haber (08.05.2021), erişim tarihi Mayıs 8, 2021,

Tepkiler devam ederken WhatsApp, 30 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı açıklamada bu kez de yeni politikaya henüz onay vermemiş olan kullanıcılar için uygulamanın işlevselliğini sınırlama planlarının bulunmadığını³⁵ ifade etmiştir. Fakat kullanıcılar, WhatsApp'ın iş uygulamasını kullananlarla iletişim kurmak istediklerinde gizlilik sözleşmesi onlara hatırlatılmaya devam edecektir.³⁶ Görüldüğü üzere WhatsApp tutarsız birçok açıklama yapmaktadır. Bu tutarsız açıklamalar kullanıcıların menfaatine aykırı sonuçlar doğurabilmektedir. İlerleyen süreçte WhatsApp'ın yeni bir açıklama ile kullanıcıların karşısına yeni zorunluluklar çıkarıp çıkarmayacağı ise belirsizdir.

C. Politika İçeriği

Yenilenen hizmet koşullarında WhatsApp, bu koşulların kabul edilmesinin gerektiğini belirttikten sonra ilerleyen kısımlarda, değiştirilmiş koşulların kabul edilmemesi halinde hesabı silip hizmetlerin kullanılmasının durdurulması gerektiğine yer vermiştir.³⁷ Bu ifadelerden, kullanım koşullarını kabul etmeyenlerin uygulamayı kullanamayacakları anlaşılmaktadır. WhatsApp'ın yaptığı açıklamalarda, bu durumu yalanlayan bir ifadeye rastlanılmamıştır.

WhatsApp, gizlilik politikasında da ifade ettiği üzere kendisi tarafından sunulan hizmetlerde, yapılan işlemlerle ilgili bilgileri otomatik olarak toplamaktadır. Bu bilgiler, kullanıcıların işlemleriyle ilgili mesela hizmetleri kullanarak başkaları ile nasıl etkileşim kurulduğu (işletmelerle kurulan

---

<https://www.trthaber.com/haber/bilim-teknoloji/whatsapp-tan-aciklama-hesaplar-askiya-alinmayacak-ama-islevselligi-azaltilacak-579299.html>

³⁵ "Whatsapp'tan Yeni Gizlilik Sözleşmesi Açıklaması!"

³⁶ "Whatsapp Geri Adım Attı:"

³⁷ "WhatsApp Hizmet Koşulları," WhatsApp, erişim tarihi Nisan 23, 2021, <https://www.whatsapp.com/legal/updates/terms-of-service?eea=0#terms-of-service-availability-and-termination-of-our-services>.

etkileşimler de buna dahil), işlemlerin sıklığı ve zamanı, süresi gibi bilgileri kapsamaktadır. Kullanıcıların profil fotoğrafı, durum bilgisi, uygulamayı en son ne zaman kullandığı; uygulamada yer alan grupların bilgisi, grup resmi gibi daha birçok bilgiyi WhatsApp toplamaktadır. Cihaz ve bağlantı bilgileri adı altında telefon numaraları, tarayıcı bilgileri, IP adresi, cihaz işlem bilgileri gibi bilgiler de toplanmaktadır.³⁸

Konum bilgilerini de toplayan WhatsApp, bunu yaparken kullanıcılardan izin almakta ve cihazdan alınan “hassas konum bilgilerini” bu izinle birlikte toplayıp kullanmaktadır. Fakat kullanıcılar konum paylaşımı ile ilgili uygulama özelliklerini kullanmasalar dahi WhatsApp, kullanıcıların genel konumunu tahmin edebilmek için onların telefon kodlarını ve IP adreslerini kullanmaktadır. Buradan anlaşıldığı üzere WhatsApp konum bilgilerini de otomatik olarak toplamış olmaktadır. Çerezleri de kullanan WhatsApp, kullanıcılarından daha birçok veri toplamaktadır.³⁹

WhatsApp’ın topladığı bilgileri toparlayacak olursak bunlar; durum bilgisi, hesap bilgileri, mesajlar, grup resmi ve bilgisi, bağlantılar, işlem ve ödeme verileri, kullanım ve kayıt bilgileri, cihaz ve bağlantı bilgileri, müşteri desteği ve diğer iletişimler, çerezler, konum bilgileridir.⁴⁰

WhatsApp kullanıcıları ile ilgili bilgileri başka yerlerden de toplamaktadır. Mesela kullanıcılar WhatsApp hizmetleri vasıtasıyla işletmelerle etkileşim kurduklarında işletme, kullanıcılarla olan etkileşimleri hakkında yasalar dahilinde

---

³⁸ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

³⁹ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

⁴⁰ Cesim Parlak, “WhatsApp’ın Kişisel Verileri Paylaşma Talebi Ne Anlama Geliyor? WhatsApp Bununla Ne Amaçlıyor?” Hukuki Haber (11.01.2021), erişim tarihi Nisan 23, 2021, <https://www.hukukihaber.net/whatsappin-kisisel-verileri-paylasma-talebi-ne-anlama-geliyor-whatsapp-bununla-ne-amacliyor-makale,8587.html>.

Whatsapp'a bilgi sağlayabilmektedir. Kullanıcılar bir işletme ile WhatsApp'ta mesajlaştığı vakit işletme, müşteriyle yaptığı iletişime Facebook dahil üçüncü taraf hizmet sağlayıcılarının erişmesine imkan verebilmektedir.⁴¹

Toplanan bilgilerin nasıl kullanılacağı ile ilgili olarak Politika içeriğinde bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümde hizmetleri yürütmek, kullanıcılara hizmet sağlamak, iyileştirmek, özelleştirmek, anlamak, pazarlamak gibi genel ifadelere yer verilmiş ve toplanan bilgilerin bunlar için kullanılacağı ifade edilmiştir. Bunu nasıl yaptığını ise aynı kısımda açıklamıştır.⁴²

WhatsApp, üçüncü taraf hizmet sağlayıcıları ve Facebook şirketleri ile birlikte çalışmaktadır. Bunlar arasında bilgi paylaşımı olmaktadır. Başka bir ifade ile WhatsApp, Facebook şirketlerinden kullanıcılarla ilgili bilgileri topladığı gibi kendi kullanıcılarının bilgilerini de bu şirketler ile paylaşmaktadır.⁴³ WhatsApp bunu yaparken kullanıcılara herhangi bir seçenek sunmamaktadır. Yayınlamış olduğu yeni gizlilik politikasına rıza veren kullanıcılar, WhatsApp'ın diğerleriyle yaptığı bu bilgi paylaşımını otomatik olarak kabul etmiş olmaktadır.

Hizmetlerini yürütmek, sağlamak, iyileştirmek, anlamak, pazarlamak, araştırma yapmak, teknik altyapı, teslimat ile diğer sistemleri sağlamak gibi birtakım amaçlarına yardımcı olması için WhatsApp, Facebook şirketleri ve üçüncü taraf hizmet sağlayıcıları ile çalıştığını söylemektedir. Buna göre, bunlarla bilgi paylaşımlarını da bu sebeple yapmaktadır. WhatsApp, bunlarla aralarındaki bilgi paylaşımını kolaylaştırmak için kendi hizmetlerini Facebook hizmetleri ve üçüncü taraf hizmetleri ile

---

⁴¹ "WhatsApp Gizlilik İlkesi."

⁴² "WhatsApp Gizlilik İlkesi." WhatsApp "profillemeye tespiti" yapmak için bu verileri toplamaktadır. Topladığı bu verilerle kullanıcıların tercihlerini profillemeye yapacak ve onlara daha kolay bir şekilde reklam yönlendirmesi yapacaktır. Parlak, "WhatsApp'ın Kişisel Verileri."

⁴³ "WhatsApp Gizlilik İlkesi."

bağlantılı kullanma olanağı getirmektedir. Kullanıcıların bu hizmetleri bir arada kullanmaları sayesinde de WhatsApp onların bilgilerini toplama fırsatını elde etmektedir. Örneğin kullanıcı, herhangi bir haber makalesinin üzerindeki “WhatsApp paylaş” butonunu kullanarak makaleyi WhatsApp üzerinden kişileriyle paylaşmışsa, bu halde de WhatsApp kullanıcıları hakkında bilgi toplayabilmektedir.⁴⁴

Gizlilik ilkesine göre, kullanıcılar WhatsApp hizmetleri ile entegre olan Facebook şirketleri ürünlerini yahut üçüncü taraf hizmetlerini kullandığı vakit, bu üçüncü taraf hizmetleri, kullanıcıların onlarla paylaştıkları hakkında bilgi toplayabilmektedir. Mesela kullanıcının, bir veri yedekleme hizmeti olan Google Drive hizmetini kullandığı durumda bu ve bunun gibi hizmetler, WhatsApp mesajları gibi kendileri ile paylaşılan bilgilere sahip olurlar. Kullanıcılar, WhatsApp hizmeti aracılığıyla bir Facebook şirketi ürünü yahut bir üçüncü taraf hizmeti ile etkileşimde bulunduğunda IP adresi ve diğer kullanıcı bilgileri bu üçüncü taraflara ve Facebook’a sunulabilecektir.⁴⁵

WhatsApp, topladığı bilgilerin hem kendi içlerinde Facebook şirketleri ile hem de dışarıda iş ortaklarıyla, dünya genelinde iletişim kurulan kişi ve kuruluşlar ile, hizmet sağlayıcılarıyla gizlilik ilkesi çerçevesinde paylaşılacağını belirtmektedir. Kullanıcı bilgilerinin Amerika Birleşik Devletleri’ne (ABD) ve ayrıca Facebook şirketlerinin iştiraklerinin, iş ortaklarının ya da hizmet sağlayıcılarının olduğu ülkelere, bölgelere; kullanıcıların yaşadıkları yerin dışında hizmetlerin sağlandığı yerlere, dünya üzerinde başka herhangi bir yere, ülkeye, bölgeye vs. aktarılacağı, iletilebileceği, bu bilgilerin işlenebileceği ve saklanabileceği

---

⁴⁴ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

⁴⁵ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

gizlilik ilkelerinin “Küresel Faaliyetlerimiz” başlıklı ilgili kısmında açıkça söylenmektedir. Başka bir ifade ile, gizlilik politikasına rıza verilmesi ile birlikte kullanıcı bilgileri, veriler ABD dahil dünyanın pek çok yerine aktarılabilecektir.⁴⁶

Herhangi bir devir, şirket birleşimi yahut yeni bir şirket alımı gibi hallerde de kullanıcı bilgilerinin halef kuruluşlar ile ya da yeni şirket sahipleri ile paylaşılacağı WhatsApp gizlilik ilkelerinde belirtilen bir diğer husustur.⁴⁷ Bu ihtimalde Facebook şirketlerine bir yenisi eklendiğinde doğrudan kullanıcı bilgileri ona da aktarılacaktır. Üstelik WhatsApp bu konuda tekrardan rıza alacağı ile ilgili herhangi bir ifadeye de yer vermemiştir. Buradan, ilk başta aldığı rızaya dayanarak istediği gibi yeni eklenen şirketlere de verileri aktaracağı anlaşılmaktadır.

Son olarak ifade etmek gerekir ki 2016 yılında gizlilik ilkesinde ilk kez değişikliğe gidildiğinde WhatsApp, kullanıcılarına seçme şansı tanımaktaydı. WhatsApp kullanıcı şartlarını kabul etmeden evvel bu şartların en sonundaki “Daha Fazla Oku” seçeneğinden “WhatsApp Hesap Bilgilerimi Facebook’la Paylaş” sekmesindeki işaret kaldırıldığında paylaşımın önüne geçilebiliyordu. Şayet işaret kaldırılmadan şartlar kabul edilirse de otuz gün içerisinde hesap ayarlarından “Hesap Bilgilerimi Paylaş” seçeneği kaldırılıbiliyordu.⁴⁸

Facebook’la bu tür bilgi paylaşımlarını 2016 yılından bu yana sürdüren WhatsApp, yenilenen bu gizlilik politikasında 2016 yılından farklı olarak, bilgi paylaşımlarının engellenmesine yönelik herhangi bir seçenek sunmamıştır. Gizlilik politikası içeriğinde bilgi paylaşımının önüne geçilebilecek herhangi bir sekmeye rastlanmamaktadır. Yukarıda zikredilen bilgilerin hepsi ve çalışma kapsamında ifade etmediğimiz ama gizlilik politikasında yer alan diğer bilgiler, gizlilik ilkelerine rıza

---

⁴⁶ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

⁴⁷ “WhatsApp Gizlilik İlkesi.”

⁴⁸ “WhatsApp’a Da Reklam Geliyor.”

verildiği takdirde, kullanıcılara seçme şansı verilmeksizin bahsedilen şirketlerle paylaşılacaktır.

III. KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU İNCELEMESİ

Kurum'un karar organı olan Kurul'un kendi görev alanına giren konular hakkında şikayet üzerine yahut ihlal iddiasını öğrenmesi halinde kendiliğinden inceleme yapma yetkisinin bulunduğu daha önce ifade edilmişti. Bu yetki çerçevesinde Kurul, 6698 sayılı Kanun'daki temel ilkeler ve veri işleme şartları, açık rızanın unsurları ile yurt dışına veri aktarımı bakımından WhatsApp hakkında resen inceleme başlatmıştır.⁴⁹

Bu bölümde, Kurul'un resen inceleme yaparken göz önünde bulunduracağı hususlar dikkate alınarak başlıklandırma yapılmıştır. Her başlık altında öncelikle genel olarak konu ele alınmış, inceleme ve değerlendirme başlığı altında ise Kurul'un incelediği hususlara yer verilerek değerlendirmelerde bulunulmuştur. Kurum henüz inceleme sonucunu açıklamamıştır. Bu sebeple inceleme kısmında sadece Kurul'un neyi incelediği belirtilmiş, ardından kendi değerlendirmelerimize yer verilmiştir.

A. Genel İlkeler Bakımından

Kişisel verilerin işlenmesinde birtakım ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkelere hem 6698 sayılı Kanun'un "Genel İlkeler" başlıklı 4. maddesinin 2. fıkrasında hem de 2008 yılında yürürlüğe giren 5809 sayılı "Elektronik Haberleşme Kanunu"nun⁵⁰ "Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması" başlıklı 51. maddesinin ilk fıkrasında yer verilmiştir. Buna göre kişisel veri açık, belirli ve meşru amaçlar için işlenmelidir ve bu amaçlar ile bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olmalıdır. Kişisel veriler, işlendikleri amaç için gereken süre

⁴⁹ Bilir "Kişisel Verilerin Korunması," 179.

⁵⁰ RG. 10.11.2008, S. 27050 (Mükerrer).

kadar muhafaza edilmelidir. Ayrıca kişisel veri işlenirken hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun davranılmalıdır. Verilerin doğru bir şekilde işlenmesi ve gerektiğinde güncel olması lazımdır.

Çalışma kapsamında “hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olma ilkesi” “kişisel verilerin belirli, açık ve meşru amaçlarla işlenmesi ilkesi” ile “kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması” ilkelerine değinmek gerekmektedir. Zira Kurul’un yapacağı incelemede bu ilkelere dikkat çekilmiştir.

1. Genel İlkeler

Genel ilkelerden en kapsamlı olanı hukuka ve dürüstlük kuralına uygun olma ilkesidir ki bu ilke, diğer genel ilkeleri de kapsayıcı niteliktedir. Burada hukuka uygun olma ile ifade edilmek istenen şey, kişisel veriler işlenirken kanunlar ve diğer hukuki düzenlemeler ile getirilen ilkelere aykırı olmama, bunlara uygun hareket etme zorunluluğudur. Dürüstlük kuralı ise, kişisel verisi işlenmek istenen kişi aydınlatılmadan, bilgilendirilmeden hiçbir surette verilerinin toplanamaması ve bunların işlenememesi; bu kişiye karşı haksızlığa yol açacak biçimde verilerinin kullanılmaması ve ayrıca, kişisel verilerin toplanma amacının dışına çıkılmamasını ifade eder.⁵¹

Dürüstlük kuralında amaca uygun hareket etme ve aldatılmama şeklinde iki önemli unsur karşımıza çıkmaktadır.⁵² Haklı bir sebep yokken kişilerin özel hayatının gizliliğini, onurunu vs. ihlal edecek biçimde verileri işlenirse bu ilkeye

---

⁵¹ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*, (Ankara: KVKK Yayınları, 2018), 35.

⁵² Hayrunnisa Özdemir, “Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması,” Ankara Üniversitesi SBE, (2009): 167.

aykırılık söz konusu olacaktır. Bu sebeple veri işleyenler, veri işleme esnasında ilgili kişilerin çıkarlarını ve bunların makul beklentilerini dürüstlük ilkesi gereğince göz önünde bulundurmalıdırlar.⁵³

Veri işleyenlerin, veri işleme konusunda kanunlarca kendilerine verilen izin veya emir gereğince veriyi işlerken, bu kanunlarda belirtilen amaca göre işlenebilecek asgari miktarda veriyi işlemeleri ve veriyi işlerken veri sahibi kişilerin öngöremeyeceği bir şekilde hareket etmemeleri, dürüstlük ilkesinin bir gereğidir.⁵⁴ Hatta kanunda verinin işlenmesine müsaade edildiği halde veri işleyen, veriyi işlemeye ihtiyaç duymuyorsa, dürüstlük kuralı gereği veri işlemeden kaçınmalıdır.⁵⁵ Dürüstlük kuralı ile ilgili olarak bahsedilen bu hususlara riayet edilmediği takdirde hukuka uygun veri işleme ilkesine de aykırılık söz konusu olacaktır.⁵⁶

Çalışma kapsamında önemli olan diğer genel hüküm, verilerin belirli, açık ve meşru amaçlarla işlenmesi ilkesidir. Veriler hukuka ve dürüstlük kuralına aykırı olmayacak bir şekilde toplanırken, bunların hukuka aykırı olarak kullanılması düşünülemez. Bu bakımdan, kişisel verilerin işlenme amacı, şüpheye yer bırakmayacak şekilde açık ve net olmalıdır.⁵⁷ Veri işleme faaliyeti, kişisel verisi işlenmek istenen ilgili kişi için açık ve net bir biçimde anlaşılır olmalıdır. Bu veri işleme faaliyetinin veri işleme şartlarından hangisine dayanarak yapıldığı tespit edilebilmelidir. İşlenen veriler yapılan iş ya da sunulan hizmetle

---

⁵³ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 35.

⁵⁴ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 35.

⁵⁵ Sefer Oğuz, "Kişisel Verilerin Korunması Hukukunun Genel İlkeleri," *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi* 13, no. 2 (2018): 132.

⁵⁶ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 35.

⁵⁷ Habip Oğuz, "Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları Ve Ülkemizdeki Durum," *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi* 0, no. 3 (2013): 23.

bağlantılı ve gerekli olmalıdır ki bu, meşru amaçlarla işleme anlamına gelmektedir.⁵⁸ Bu noktada, sunulan hizmetle alakası olmayan ya da işlenmesine gerek olmayan bir veri işlendiğinde, meşru olmayan bir amaçla işlenmiş olacaktır.

Belirli olan amacın dışına çıkılarak veri işlemek ya da rızanın alındığı amaçtan farklı bir amaçla kişisel veriyi işlemek hukuka aykırı olacaktır. İlk başta güdülen amaçtan farklı, yeni bir amaç güdülerek kişisel veri işlenmek isteniyorsa bu halde mutlaka yeni bir rıza alınmalıdır.⁵⁹

Kişisel verilerin belirli, açık ve meşru amaçlarla işlenmesi ilkesi bilhassa açık rızanın alınmak istenildiği durumlarda ve aydınlatma metinleri hazırlanırken önem kazanmaktadır. Bu metinler hazırlanırken anlaşılmayan, karmaşık bir terminoloji kullanılmamalıdır.⁶⁰ Aksi halde bu ilkeye aykırılık söz konusu olacaktır.

Çalışma kapsamında son olarak değinilmesi gereken genel ilke “kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması” ilkesidir. Oğuz, bu ilkenin “verilerin asgarileştirilmesi”, “veri ekonomisi” ve “minimizasyon” olarak da bilindiğini ifade etmektedir. Burada amaç, en az miktarda veri ile işlem yapmaktır. Amaç hasıl olacak kadar veri işlenmesi gerekir.⁶¹ Fazlaya kaçılmamalıdır. Bir başka ifade ile veri işleme faaliyetinin yapılması için gerekli olmayan ölçüde, yani gereğinden fazla kişisel veri toplanmamalı ve işlenmemelidir. Ayrıca, henüz mevcut olmayan ya da gerçekleşmesi muhtemel olan birtakım amaçlarla kişisel veri toplanmamalıdır.⁶² Yalnızca halihazırda mevcut olan amaçlar için kişisel veriler toplanabilir ve işlenebilir.

---

⁵⁸ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 37.

⁵⁹ Sefer Oğuz, “Kişisel Verilerin,” 134.

⁶⁰ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 37.

⁶¹ Sefer Oğuz, “Kişisel Verilerin,” 134.

⁶² Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 39.

İlkede söz edilen ölçülü olma ifadesiyle ise, kişisel verilerin işlenmesi ile gerçekleştirilmesi arzulan amaç arasında “makul bir dengenin” kurulması kast edilmektedir. Amacı gerçekleştirecek ölçüde veri işlenmesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında bir kredi kartı başvurusunda, başvuruyu yapan kişiden sosyal hayatına dair birtakım bilgileri de vermesini istemek, ölçülülük ilkesi bakımından aykırılık oluşturabilecektir.⁶³

2. İnceleme ve Değerlendirme

Kurum tarafından yapılacak incelemede, yurt dışındaki diğer şirketlere aktarım yapılmak kaydıyla hizmetten yararlanılmasına izin verilmesinin 6698 sayılı Kanun’un 4. maddesinde yani genel hükümler kısmında yer alan ilkelere “hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma” (m.4/f. 2-a), “belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme” (m.4/ f. 2-c) ve “işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” (m.4/ f. 2-ç) ilkeleri bakımından bir ihlale neden olup olmadığı hususları incelenecektir.⁶⁴

Kişisel veriler, 6698 sayılı Kanun’un 4. maddesinde sayılan ilkelere uygun olarak işlenmelidir. İlgili kişinin hangi kişisel verisinin işleneceği, kişisel verilerin hangi amaçlarla kimlere aktarılacağı konusunda ilgili kişiler açıkça bilgilendirilmelidir. Her bir işleme faaliyetine ya da her bir aktarma faaliyetine yönelik olarak seçenek sunulmalı ve bunlar için ayrı ayrı açık rıza alınmalıdır.⁶⁵

⁶³ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi*, (Ankara: KVKK Yayınları, 2019), 68-69.

⁶⁴ “WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu.”

⁶⁵ “WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu.” WhatsApp’ın yeni ilkeleri, genel işlem koşulları altında değerlendirildiğinde WhatsApp, Türk Borçlar Kanunu’nun (TBK) ilgili 21. maddesi gereğince kullanıcıların menfaatine aykırı genel işlem şartları hakkında kullanıcılarını açıkça bilgilendirmeli,

WhatsApp kullanıcılarının verilerini üçüncü taraf hizmet sağlayıcılarıyla, Facebook şirketleriyle, iş ortaklarıyla, iştirakleriyle ve daha birçok yerle paylaşacağını, onlara aktarım yapacağını söylemekte fakat bunun için kullanıcılarına herhangi bir seçenek sunmamaktadır. Gizlilik ilkesine rıza veren kişi paylaşımına da otomatik olarak rıza vermiş olmaktadır. Bunlar için ayrıyeten rıza almamaktadır. Görüldüğü üzere WhatsApp, diğer şirketlere ve yerlere aktarım yapılmak kaydıyla kullanıcılarının hizmetten yararlanmalarına izin vermektedir.

WhatsApp bu yeni gizlilik politikasından önce verileri sadece saklayabiliyor ve sadece kullanıcılar yurt dışına aktarıma onay verdiğinde aktarım yapabiliyorken yeni politikasına yurt dışına aktarım şartını koyarak, veri aktarım yetkisine herhangi bir seçenek sunmaksızın kendiliğinden sahip olmak istemektedir. WhatsApp, seçenek sunmadan, doğrudan aldığı bu onay ile artık verileri saklamakla yetinmeyecek ve kullanıcı verilerini kendi şirketleri ve diğer yerlerle paylaşıp verileri analiz ederek bundan birtakım sonuçlar çıkaracaktır. Kullanıcıların kişisel verilerini kullanarak onların kişisel

---

kullanıcıların bu şartların içeriğini öğrenmelerine imkan tanımalı ve onların rızasını almalıdır. Aksi halde, menfaate aykırı bu genel işlem şartları yazılmamış sayılacaktır. WhatsApp'ın, verileri yurt dışına aktaracağına dair genel işlem şartı belirsizdir. Kullanıcılara, onların menfaatine aykırı bu genel işlem şartının içeriğini öğrenme imkanı tanınmamıştır. Dolayısıyla, kullanıcılar bu şarta onay vermiş olsalar dahi bu şartın yazılmamış sayılması söz konusu olacaktır. Ancak TBK madde 22 gereğince, yurt dışına aktarımla ilgili koşul dışındaki diğer koşullar geçerliliğini koruyacak ve kullanıcıların bunlara verdiği rıza geçerli olacaktır.

tercihlerini ve günlük rutinlerini tespit edecek biçimde profillemeye⁶⁶ yapma fırsatını elde edecektir.⁶⁷

Daha önce de ifade edildiği üzere kişisel verilerin işleme amacının şüpheye mahal vermeyecek şekilde açık ve net olması gerekmektedir. Bu durum, kişisel verilerin “belirli, açık ve meşru amaçlarla işlenmesi” ilkesinin bir gereğidir. Veri aktarma da bir veri işleme faaliyeti olduğuna göre bunun da amacının açık ve net olarak ortaya konulması gerekmektedir. WhatsApp’ın ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda ise verilerin aktarılma amacı noktasında belirsizlikler olduğu görülür. Nitekim Kurum da buna dikkat çekmiş ve WhatsApp’ın yenilenen ilkelerinde, işlenen kişisel verilerin Facebook şirketleri, diğer şirketler, tedarikçiler gibi net bir şekilde belli olmayan taraflara anket, pazarlama, araştırma yapmak, teslimat, teknik altyapı ve diğer sistemleri sağlamak, özelleştirmek gibi net olarak belirli olmayan amaçlarla aktarılacağını belirtmiştir.⁶⁸

WhatsApp, kişisel verileri pazarlama amacıyla Facebook şirketleri ya da iş ortaklarıyla paylaştığını belirtmektedir. Ancak Facebook’un kendisine aktarılan bu kişisel verileri, pazarlama amacıyla başka şirketlere satıp satamayacağı noktasında bir belirsizlik söz konusudur. Benzer şekilde WhatsApp’ın, iş ortaklarıyla, tedarikçilerle ya da diğerleriyle paylaştığı verilerin,

---

⁶⁶ GDPR 1. Bölüm, tanımların yer aldığı “Definitions” başlıklı 4. kısmın 4. fıkrasında “profiling” yani profilleme, “kişisel verilerin gerçek bir kişiyle ilgili belirli kişisel yönleri değerlendirmek, özellikle de gerçek kişinin işi, ekonomik durumu, sağlığı, kişisel tercihleri, çıkarlar, güvenilirlik, davranış, konumu veya hareketleri ile ilgili yönleri analiz etmek veya tahmin etmek için kullanılmasından oluşan her türlü otomatik kişisel veri işleme manasına gelir.” “General Data Protection Regulation GDPR” Intersoft Consulting, erişim tarihi Mayıs 21, 2021, <https://gdpr-info.eu/art-4-gdpr/>.

⁶⁷ Duman, “WhatsApp Veri Paylaşım,” 546.

⁶⁸ “WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu.” Bu ifadelerin açık olmadığı, WhatsApp’ın amaç bakımından belirsiz bir şekilde verileri aktaracağı ile ilgili görüş için bkz. Duman, “WhatsApp Veri Paylaşım,” 547.

bunlar üzerinden başka yerlere aktarılıp aktarılamayacağı da belirsizdir. Bu gibi durumlar, verilerin işleme, aktarma amaçlarında belirsizliğe sebep olmaktadır. Belirsizliklerin giderilebilmesi için verilerin, paylaşılan yerler tarafından satılamayacağına ya da verilerin onlar üzerinden başka yerlere aktarılamayacağına dair WhatsApp gizlilik ilkesinde belirleme yapılması yerinde olacaktır.

Aktarım yapılabilecek yerler sadece Facebook şirketleri, iştirakler ve tedarikçiler de değildir. Daha önce de ifade edildiği üzere WhatsApp, bilgilerin örneğin Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) aktarılabileceğini, iletilebileceğini ve buralarda saklanıp işlenebileceğini belirtmektedir. Burada da bir belirsizlik söz konusudur. Zira ABD ile anlaşılması gereken devlet olarak gizli örgüt, emniyet, istihbarat mı, yoksa sivil toplum kurumları mı yahut başka bir olgu mudur, bu nokta açık ve net değildir.⁶⁹

Kişisel verilerin bu kadar çeşitli ve belirsiz birçok yere aktarılması, ilgili kişinin çıkarlarına ve makul beklentilerine ters düşmektedir. Bu durum dürüstlük ilkesine aykırıdır. Zira veri işleyenler dürüstlük ilkesi gereği ilgilinin çıkarlarını ve makul beklentilerini göz ardı etmemelidir. Verilerin bu kadar çok yerle paylaşılması halinde veri sahibi, kişisel verilerin nerelerde ve nasıl işlendiğini öngöremeyecektir. Oysa dürüstlük ilkesi

---

⁶⁹ ABD'de "Vatanseverlik Kanunu" olarak ifade edilen "Patriot Act" in varlığı gözden kaçırılmamalıdır. Zira Patriot Act'ta yer alan "Geliştirilmiş Gözetim Yetkisi (Enhanced Surveillance Procedures)" şeklindeki Başlık II ve içerdiği 25 bölüm, ABD Hükümeti'ne elektronik posta, bilgisayar ya da telefon yoluyla haberleşme dahil akla gelebilecek bütün haberleşme faaliyetlerini izlemek için geniş ve çok önemli yetkiler vermektedir. İletişimin denetlenmesi yetkisi bu Kanun ile genişletilmektedir. Bkz. USA PATRIOT ACT, (H.R. 3162), OCT. 26, 2001, Congress.gov, erişim tarihi Mayıs 21, 2021, <https://www.congress.gov/107/plaws/publ56/PLAW-107publ56.pdf>. Bkz. Roger Dean Golden, "Güvenliğin Maliyeti Nedir? ABD Vatanseverlik Kanunu ve Amerika'nın Özgürlük ve Güvenlik Arasındaki Dengesi," çev. Muharrem Aksu, *SDÜ Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no. 2 (2012): 120.

gereğince veri işleyen, verileri işlerken ilgili kişinin öngöremeyeceği şekilde hareket etmekten kaçınmalıdır.

WhatsApp'ın belirsiz birçok amaçla kullanıcı verilerini işlediği görülmektedir. Oysa "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkesi gereğince en az miktarda veriyi toplayıp makul amaçları için kullanması gerekmektedir. Bir mesajlaşma uygulamasının işlemesi gerçekten zorunlu veri ne ise onun üzerine çıkmamalı, gereksiz bir şekilde veri işlememeli ve dolayısıyla aktarmamalıdır. Yurt dışında bulunan diğer şirketlere veri aktarımı yapmak için gereğinden fazla veri işlememelidir. Aksi halde "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" genel ilkesine aykırılık söz konusu olacaktır.

B. Açık Rıza Bakımından

1. Açık Rıza

Açık rıza, 6698 sayılı Kanun'un 3. maddesinin a fıkrasında belirttiğine göre, belirli bir konuya ilişkin olan ve bilgilendirilmeye dayanan, ilgili kişinin özgür iradesi ile açıklanan rızadır. 6698 sayılı Kanun'un gerekçesinde rızası istenen kişinin, kendisi ile ilgili veri işlenmesine, özgür iradesiyle ve konu hakkında yeterli bilgisi olarak, tereddüte mahal vermeyecek açıklıkta ve yalnızca o işlemle sınırlı olmak üzere verdiği onay beyanının açık rıza olduğu ifade edilmiştir.⁷⁰

Anayasa'nın "Özel Hayatın Gizliliği" başlıklı 20. maddesinin 3.fıkrasında da belirtildiği üzere yalnızca kanunda öngörülen hallerde ya da açık rızanın bulunması durumunda kişisel veriler işlenebilecektir. Açık rızanın bulunması 6698 sayılı Kanun'da temel hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilmektedir.⁷¹

⁷⁰ Bkz. 6698 sayılı Kanun Gereçe, TBMM, erişim tarihi Mayıs 03, 2021, <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf>

⁷¹ "Açık Rıza," Kişisel Verileri Koruma Kurumu, erişim tarihi Mayıs 03, 2021, <https://kvkk.gov.tr/yayinlar/A%C3%87IK%20RIZA.pdf>.

Açık rıza veren kişi, kendi isteğiyle veya karşıdan gelen bir istek üzerine kendi verisinin işlenmesine onay vermektedir. Bu anlamda bakıldığı zaman açık rızada kişi, olumlu yönde bir irade beyanında bulunmaktadır. Aksi halde yani bu yönde bir irade beyanının mevcut olmadığı durumda açık rızadan da söz edilemeyecektir. Açık rıza ile veri sahibi, işlenmesine müsaade ettiği verinin kapsamını, bunun sınırlarını, süresini ve gerçekleştirilme şeklini belirleyebilecektir. Ayrıca bu rıza, veri işleyene de gerçekleştireceği fiille ilgili yol gösterecektir.⁷²

Kişisel bir verinin işlenmesi için verilen açık rıza, geri alınabilir. Bir kere rıza vermekle geri dönülemez bir yola girilmiş olmaz. Zira açık rıza vermek, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır. Bu açıdan değerlendirildiğinde kişinin kendi verisinin geleceğini belirleme hakkı, yine kendisine aittir. Dilerse, verdiği açık rızayı geri alabilir. Fakat belirtmek gerekir ki, bu geri alma işlemi geleceğe yönelik sonuç doğurur. Açık rızayı verenin bu rızayı geri aldığına yönelik beyanı veri sorumlusuna ulaştığı an hüküm doğurur ve veri sorumlusu, veri işlemeyi ve bu rızaya dayalı olarak gerçekleştirdiği diğer faaliyetleri bu andan itibaren durdurur.⁷³ Diğer bir deyişle veri sorumlusu, kendisine açık rızayı geri almaya yönelik bir beyan ulaşıncaya kadar açık rızaya dayalı olarak verileri işleyebilecektir.

2. Açık Rızanın Üç Unsuru

Açık rızanın tanımında da görüldüğü üzere açık rızanın üç unsurunu bulunmaktadır. Bunlardan ilki, rızanın belirli bir konuya ilişkin olmasıdır. Bunun anlamı, konunun çerçevesinin çizilmiş olması ve soyut bir şekilde kalmamasıdır.⁷⁴ Bu, veri işleyenlerin

---

⁷² "Açık Rıza."

⁷³ "Açık Rıza."

⁷⁴ Yıldırım Keser, "Tüketicinin Kişisel Verisinin İşlenmesinde Açık Rıza", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 28, no. 3 (2020): 1191.

ve veri sorumlularının ilgili kişinin açık rızasını hangi konuya ilişkin olarak istediklerini açıkça ortaya koymalarını ifade etmektedir. “Kişisel verilerimin işlenmesini kabul ediyorum” türünden belirsiz ve çok genel bir irade açıklaması, 6698 sayılı Kanun kapsamında tek başına açık rıza olarak kabul görmeyecektir.⁷⁵ Buradan da anlaşıldığı üzere, açık rıza beyanında bulunması gereken, genel bir kapsamdan ziyade belirli bir duruma özgülenmedir.⁷⁶

Rızanın belirli bir konuya ilişkin olması ile ilgili olarak ifade edilmesi gereken bir husus da veri sorumlusunun yapacağı birtakım ikincil işlemler için, örneğin, yurt dışına veri aktarımı işlemi için ayrıca rıza alması gerekliliğidir. Benzer şekilde, verilerin işleme amaçlarında bir değişiklik olursa o halde de ayrıca rıza alınması gerekir.⁷⁷ Buradan da anlaşılacağı üzere veri sorumlusu, ilgili kişiden bir kez rıza aldığı anda, bu rıza devamlı surette geçerli olmamaktadır. Birtakım değişiklikler olduğunda yahut ikincil nitelikli işlemler yapılmak istenildiğinde ilk rızadan ayrı olarak rıza almak gerekmektedir.

Açık rızanın ikinci unsuru, rızanın bilgilendirilmeye dayanmasıdır. Bununla ifade edilmek istenen şey, önceden belirlenmiş veri işleme amaçları ile ilgili olarak, rızası istenen kişinin bilgilendirilmesidir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, bu bilgilendirmenin rıza alınmadan önce yapılması gerekliliğidir. İlgili kişi rıza vermeden önce bilgilendirilmelidir. Bu bilgilendirilme sayesinde rızası istenen kişi, veri işleme amacını ve veriyi işleyen kişiyi öğrenebilecektir.⁷⁸

---

⁷⁵ “Açık Rıza.”

⁷⁶ Merih Taşkaya/ Ömür Talay, “Dijital Gözetimin Pazarlama Amaçlı Araçları: ‘Çerezler’ ve Çerez Kullanımında Açık Rıza,” *Akdeniz İletişim Dergisi*, no. 31 (2019): 370.

⁷⁷ “Açık Rıza.”

⁷⁸ Sevgi Türkmen, “Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller,” *İstanbul Üniversitesi SBE*, (2019): 110.

Bilgilendirmenin açık ve anlaşılır ifadelerle yapılması gerekir. Bu noktada veri sorumlusu, ilgili kişiye, veri işlemenin amaçları ve işlenen verinin niteliği hakkında; veri aktarımı yapılacaksa bunun alıcıları hakkında tam bir bilgi vermelidir. Ayrıca ilgili kişinin sahip olduğu haklar ile rıza vermemesinin doğuracağı sonuçlar hakkında da veri sorumlusu, rızası istenen kişiyi net bir şekilde bilgilendirmelidir. Kısaca, veri işlemeyle ilgili bütün hususlara ilişkin ilgili kişiye doğru, net, açık ve anlaşılır, tam bilgi verilmelidir.⁷⁹

Bilgilendirilme ile ilgili değinilmesi gereken bir husus da kişisel verilerin üçüncü taraflarla paylaşılması için alınan rızadır. Şayet rızası alınmak istenen kişiye, verilerinin paylaşılacağı üçüncü kişinin kim olduğu açıklanmazsa, bu konuda ilgili kişi bilgilendirilmezse ve bu bildirim yapılmadan rızası alırsa, alınan bu rıza geçersizdir. Diğer bir deyişle ilgili kişi, verilerinin kimlere, hangi amaçla aktarılacağını bilmeden rıza verirse, bu rıza geçersizdir. Zira bu halde, ortada bilgilendirilmeye dayanan bir rıza bulunmamaktadır. Üçüncü kişilerle paylaşım yapılabilmesi için rızanın alındığı esnada ilgili kişiye, üçüncü kişinin kim olduğu bildirilmelidir. “Size özel fırsatları iletebilmemiz amacıyla abonelik, yer ve hat bilgilerinizi X,Y,Z ve grup şirketleri arasında paylaşarak kullanmamız için EVET yazıp XXX’e gönderin, 1 GB cepten internet kazanın” şeklindeki ifade ile alınan rıza geçerli değildir. Zira grup şirketlerinin kim olduğu belirsizdir. Burada ayrıca, hangi kişisel verilerin paylaşılmak istendiği de belirsizdir.⁸⁰

Kullanıcının önüne konulan ve onaylaması istenen metin fazla uzun olmamalı, metinde yer alan ifadeler ise açık olmalıdır. Şayet metindeki bilgilere ulaşmak, site içerisinde

⁷⁹ Türkmen, “Özel Nitelikli,” 111. Taşkaya/Talay, “Dijital Gözetimin,” 370.

⁸⁰ Cihan Avcı Braun, “Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza,” *YÜHFD* XV, no. 1 (2018): 25-26.

yönlendirmeler yapmak suretiyle zorlaştırılmışsa veya metindeki bilgiler ortalama bir insanın kolayca anlayamayacağı türden teknik ve karmaşık bir dille yazılmışsa, kişinin verdiği rıza geçersiz olacaktır.⁸¹ Başka bir deyişle bilgilendirme, düz bir metinle, karmaşık ifadeler, jargon vs. kullanmadan, ortalama insanların anlayabileceği yalınlıkta yapılmalıdır. Daha da önemlisi bilgilendirme, erişilebilir ve görünür olmalı ve direkt ilgili kişiye yapılmalıdır.⁸²

Açık rızanın unsurlarından sonuncusu ve belki de en önemlisi, özgür irade ile rızanın açıklanması gerekliliğidir. Bir kimsenin kişisel verilerinin işlenebilmesi için verilecek rızanın, ilgili kişinin özgür iradesi ile açıklanması gerekmektedir. Bu rızanın geçerli bir rıza olabilmesi için ilgili kişinin gerçek manada bir seçim hakkının söz konusu olması gerekir. Baskı ve korkutmayla ya da hile gibi durumlarla ilgili kişinin iradesini sakatlayacak bir durum mevcut olmamalıdır. Daha da önemlisi, ilgili kişinin rıza vermemesi onun aleyhine ciddi anlamda sonuçlar doğuracak bir risk oluşturmamalıdır. Başka bir ifade ile, rıza vermemesi halinde aleyhine birtakım sonuçlar doğacaksa, yani rıza vermemesinin meydana getireceği birtakım sonuçlar sebebiyle ilgili kişinin seçim hakkı kısıtlanıyorsa, bu halde ortada özgür irade ile verilmiş rıza söz konusu olmayacaktır.⁸³

Kurum, ilgili kişinin özgür iradesiyle açık rızayı vermesi gerektiğini vurguladıktan sonra hizmetin, açık rıza şartına bağlanamayacağını ifade etmektedir. Buna göre açık rızanın alınması, ürün ya da hizmetin sunulması yahut bunlardan

---

⁸¹ Elif Küzeci, "Kişisel Verilerin Korunması" Ankara Üniversitesi SBE, (2010): 243.

⁸² Türkmen, "Özel Nitelikli," 111.

⁸³ Braun, "Kişisel Verilerin," 21.

yararlandırılması için bir ön şart olarak dayatılmamalıdır.⁸⁴ Aksi halde yani hizmetin sunulması ya da bundan yararlanılması açık rızaya bağlandığında bu durum, açık rızayı sakatlayacaktır. Ayrıca 6698 sayılı Kanun'un 4. maddesinde bulunan genel ilkelerden "hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma" (m. 4/f. 2-a) ve "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" (m. 4/f. 2-ç) ilkelerine aykırılık söz konusu olabilecektir.⁸⁵ Bu durum, özgür iradeyle açık rıza verilmesi ilkesine de aykırılık teşkil edecektir.⁸⁶

3. İnceleme ve Değerlendirme

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, hizmetin açık rızaya bağlanmasının yani açık rıza vermek şartıyla hizmetten yararlanabilecek olmanın, açık rızayı sakatlayabileceğini ifade ettikten sonra bunun, kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi neticesini doğurabileceğini belirtmiştir. Kurum tarafından başlatılan incelemede, WhatsApp'ın yaptığı güncellemede hizmetin rıza şartına bağlanması halinin ortaya çıkıp çıkmadığı da araştırılacaktır.

Daha evvel de ifade edildiği gibi hizmet, açık rıza şartına bağlanamaz. Kullanıcılara hizmet sunulması ve onların bu hizmetten yararlanabilmeleri için açık rıza vermelerinin şart koşulması, kişilerin kendi verilerinin işlenmesine özgürce, özgür iradeleri ile rıza vermesi yönündeki ilkeye aykırılık teşkil edecektir.

WhatsApp, gizlilik politikasında yaptığı güncelleme ile rıza vermeyen kullanıcıların bu uygulamayı kullanmasını

---

⁸⁴ "Hizmetin Açık Rıza Şartına Bağlanması," Kişisel Verileri Koruma Kurulu, Karar No: 2018/19, 16.02.2018, (<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5412/Acik-Rizanın-Hizmet-Sartina-Baglanmasi>)

⁸⁵ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Uygulama Rehberi*, 50.

⁸⁶ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *100 Soruda*, 27.

engellemek istemektedir.⁸⁷ Gizlilik ilkelerinde, yeni koşulların kabul edilmemesi halinde kullanıcı hesabının silinmesi gerektiğini söyleyerek hizmetin sunulmasını ve hizmetten yararlanılmasını açık rıza şartına bağlamış olmaktadır. Dolayısıyla burada açık rızanın üç unsurundan biri olan özgür irade ile rızanın açıklanması söz konusu değildir. Uygulamayı kullanmak isteyen kişiler, mecburen WhatsApp'ın öne sürdüğü koşullara rıza vermek durumunda kalmaktadır. Aksi halde onay vermeyen kişiler, uygulamayı kullanamayacaklardır. Burada hizmet, açık rıza şartına bağlandığı için bu durum, kullanıcının verdiği açık rızayı da sakatlayacaktır.

WhatsApp, Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun incelemeleri devam ederken, 8 Mayıs 2021 tarihinde yaptığı açıklamada yenilenen şartlara rıza verilmemesi halinde hesapların askıya alınmayacağını ve silinmeyeceğini fakat ilerleyen süreçte yavaş yavaş işlevselliğinin azaltılacağını söylemiştir. Bu azaltmaların sonunda ise mesaj ve aramaların iletilmeyeceğini belirtmiştir. Kullanıcılar bu ilkelere rıza gösterinceye kadar WhatsApp gizlilik sözleşmesini hatırlatacak ve ilerleyen süreçte bu hatırlatma kalıcı hale gelecektir. Başka bir deyişle kullanıcı onay verene kadar devamlı surette bu hatırlatmaya maruz kalacak, bu da uygulamanın kullanımını sınırlandıracaktır. Bu sınırlı kullanım birkaç hafta sürdükten sonra uygulama neredeyse tamamen kullanılamaz hale gelecektir.⁸⁸

Arama yapma imkanı da bulunan bir mesajlaşma uygulaması olan WhatsApp'ta mesaj iletilmemesi ve arama yapılamaması zaten, hizmetin kullanılamaması anlamına gelmektedir. Rıza vermeyenlerin şimdi değilse bile ileride uygulamayı kullanamayacak olması, hatta o zamana kadar uygulamanın eski işlevselliğini giderek yitirecek olması yine

---

⁸⁷ Bilir "Kişisel Verilerin Korunması," 179.

⁸⁸ "WhatsApp'tan Açıklama."

hizmetin açık rıza şartına bağlanmasına denk gelmektedir. WhatsApp bu durumu erteleyerek geri adım atmış olmamaktadır.

Tepkiler üzerine WhatsApp tarafından 30 Mayıs 2021 tarihinde yapılan, politikaya henüz onay vermeyenler için sınırlamanın uygulanmayacağına dair açıklama,⁸⁹ bir tür geri adım olarak nitelendirilebilse de açıklamanın yapıldığı bu tarihe kadar politikaya zaten onay vermiş olanların, verdikleri rızanın geçerliliği hakkında tartışmalı durum halen devam etmektedir. Zira bu açıklama yapıncaya kadar politikaya çoktan onay vermiş olan kullanıcılar, baskı altındayken, iradeleri etkilenerek bu onayı vermişlerdir. Ayrıca söz konusu halde, iki ayrı durum ortaya çıkmaktadır. Bir yanda bu açıklamadan önce, politikaya baskı altında onay veren kullanıcılar varken diğer yanda, açıklama sonrasında halen onay vermemiş kullanıcılar vardır. İki farklı kullanıcı iki farklı uygulamaya maruz kalmaktadır.

30 Mayıs tarihli açıklama öncesinde tüm kullanıcılara yapıldığı gibi, açıklama sonrası WhatsApp iş uygulamasını kullananlarla iletişim kurmak isteyen kullanıcılara da sözleşmeye onay verinceye kadar devamlı olarak gizlilik sözleşmesinin hatırlatılacak olması, adeta bir yıldırma politikasıdır. Burada baskı ile kullanıcıların iradesi etkilenmekte ve serbest bir şekilde, özgürce seçim yapmaları engellenmektedir. Bu yönüyle, kullanıcılara gerçek bir seçim hakkı tanınmamaktadır.

C. Yurt Dışına Veri Aktarımı Bakımından

1. Yurt Dışına Aktarım

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması, bir veri işleme faaliyetidir. Nitekim 6698 sayılı Kanun'un 3. maddesinin ilgili e fıkrasında, kişisel verilerin aktarılmasının da veri işlenmesi

---

⁸⁹ "Whatsapp'tan Yeni Gizlilik Sözleşmesi Açıklaması!"

tanımı içerisinde yer aldığı görülmektedir. Bir başka deyişle, tıpkı kişisel verilerin kaydedilmesi, muhafaza edilmesi, açıklanması ve yeniden düzenlenmesi gibi yurt dışına aktarılması da bir veri işleme faaliyetidir.⁹⁰

Yurt dışına veri aktarımı 6698 sayılı Kanun'un 9. maddesinde düzenlenmiştir. Yurt dışına veri aktarılmasının mezkur 3. maddeden ayrı olarak 9. maddede düzenlenmesinin ve veri aktarımında ek olarak bazı veri işleme şartlarının da aranmasının nedeni, verisinin aktarılması söz konusu olan kişinin, verilerinin aktarıldığı ülkelerde de etkin bir şekilde korunmasını sağlamaktır. Bahsi geçen bu düzenleme ile yurt dışına aktarılmış olan kişisel verilerle ilgili olarak hedeflenen şey, ilgili kişinin haklarını etkin olarak kullanabilmesini sağlamak ve kişisel veri aktarımının yapılacağı tarafın, ilk başta veri güvenliğini sağlamak olmak üzere, kişisel verisi aktarılan kişiyi korumaya yönelik güvencelerin sağlanması için yükümlü kılınmasıdır.⁹¹

Mezkur 9. maddenin ilk fıkrasında, açık rıza olmadan kişisel verilerin yurt dışına aktarılamayacağı düzenlenmiştir. Ancak veri işleme şartları başlığı altında da değinildiği üzere, açık rıza alınmadan verilerin işlenebileceği birtakım durumlar bulunmaktadır. Bunlar, 6698 sayılı Kanun'un verilerin işleme şartlarının düzenlendiği 5. maddesinin 2. fıkrası⁹² ile "özel

---

⁹⁰ "Yurt Dışına Veri Aktarımı Kamuoyu Duyurusu (26.10.2020)," Kişisel Verileri Koruma Kurumu, erişim tarihi Mayıs 08, 2021, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6828/YURTDISINA-VERI-AKTARIMI-KAMUOYU-DUYURUSU>.

⁹¹ "Yurt Dışına Veri Aktarımı Kamuoyu Duyurusu."

⁹² "2-a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi. b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması. c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması. ç)

nitelikli kişisel verilerin işleme şartlarının” hüküm altına alındığı 6. maddesinin 3. fıkrasında⁹³ düzenlenmiştir. Bu fıkralarda yer alan şartlardan biri varsa ve ilgili kişinin verilerinin aktarılacağı yabancı ülkede yeterli koruma da varsa, bu şartla açık rıza alınmadan da verilerin yurt dışına aktarılacağı 9. maddenin 2. fıkrasının a bendinde düzenlenmiştir.

Yeterli korumanın olmaması halinde açık rıza aranmadan verilerin yurt dışına aktarılabilmesi durumu ise mezkur 9. maddenin 2. fıkrasının b bendinde düzenlenmiştir. Bu halde yurt dışına aktarım yapılabilmesi için öngörülen şartlardan biri, ülkemizde ve yabancı ülkede bulunan veri sorumlularının yeterli korumayı yazılı bir şekilde taahhüt etmeleridir. İkinci şart ise Kurul’un bu konuda izninin bulunmasıdır. Bir diğer ifade ile yeterli korumanın olmadığı ülkelere açık rıza almaksızın veri aktarım isteniyorsa bu iki şart bir arada bulunmalıdır. Hem yazılı taahhüt verilmeli hem de Kurul, bu aktarıma izin vermelidir.

Yeterli korumanın olduğu ülkeleri Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun belirleyeceği ve ilan edeceğine 9. maddenin 3. fıkrasında yer verilmiş olsa da Kurul, henüz bu konuda bir

---

Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması. d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması. e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması. f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.”

⁹³ “(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.”

belirleme yapmamıştır. Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler henüz bilinmediğinden, açık rıza alınmaksızın verilerin aktarılabilceği hallerden ilki devre dışı kalmaktadır. Yeterli korumanın olmadığı ülkelerle paylaşabilmek için öngörülen, taahhütname verilmesi ve Kurul'un izni şartlarının ise henüz işlerliğinin bulunmadığı,⁹⁴ zira yapılan başvurulardan sonuç alınıp alınmadığının net olarak bilinmediği ifade edilmektedir.⁹⁵ Sonuç olarak, mevcut durumda yurt dışına veri aktarımı konusunda işler olan tek yöntem, ilgili kişinin açık rızasının alınmasıdır.⁹⁶

2. İnceleme ve Değerlendirme

a. 6698 Sayılı Kanun Madde 9 Bakımından

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, WhatsApp hakkında yapacağı incelemede önceki başlıklarda belirtilenlere ek olarak, verilerin yurt dışına aktarımında 6698 sayılı Kanun'un ilgili 9. maddesinde yer alan hükümlere aykırı bir durumun olup olmadığını da araştıracaktır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere yurt dışına veri aktarımı için işler olan tek yöntem olarak açık rıza alınması kalmıştır. WhatsApp, kullanıcılarının verilerini yurt dışına aktarmak istiyorsa onların açık rızasını almalıdır. Ancak burada şartlarına uygun olarak verilen bir açık rızadan söz etmek mümkün değildir. Zira açık rızadan söz edebilmek için açık rızanın unsurlarının mevcut olması gerekmektedir.

Açık rızanın unsurlarından biri olan "rızanın belirli bir konuya ilişkin olması" bahsinde de belirtildiği üzere veri sorumlusunun, yurt dışına veri aktarımı gibi ikincil nitelikli

---

⁹⁴ Aşikoğlu ve Uzun, "Kişisel Verilerin," 960.

⁹⁵ Murat Volkan Dülger, "Yurt Dışına Veri Aktarımında Milyonluk Ceza: Kişisel Verileri Koruma Kurulunun Amazon Kararı," erişim tarihi Mayıs 10, 2021, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3792388.

⁹⁶ Aşikoğlu ve Uzun, "Kişisel Verilerin," 960.

işlemler için ayrıca rıza alması gerekmektedir. WhatsApp'ın yenilenen politikasında ise böyle bir durum söz konusu değildir. Yenilenen gizlilik ilkesine onay verildiğinde, yurt dışına paylaşımına da onay verilmiş olmaktadır. Yurt dışına aktarım için ayrıca rıza alınmadığı gibi kullanıcıların bu aktarımı reddetme seçeneği de bulunmamaktadır.

Açık rızanın unsurları açıklanırken de değinildiği üzere ilgili kişiye, verilerin aktarılacağı üçüncü kişinin kim olduğu açıklanmalıdır. Aksi halde rıza geçersiz olacaktır. WhatsApp'ın verileri aktaracağını söylediği üçüncü kişiler noktasında belirsizlik vardır. Başka bir deyişle, bu yeni gizlilik ilkelerinde verinin alıcıları hakkında bilgilendirme açık, anlaşılır ve net bir şekilde yapılmamıştır. Bu durum açık rızayı, bilgilendirilme unsuru bakımından sakatlamaktadır. Örneğin, yeni bir şirket eklenmesi veya şirket birleşimi halinde verilerin bu şirketlere de aktarılacağını söylemektedir. Fakat bu şirketler belirsizdir. Benzer şekilde, verileri ABD'ye aktaracağını söylemektedir ama ABD'de kimlere aktaracağını söylememektedir. Bu noktada, kullanıcılardan aldığı rıza geçerli olmamaktadır.

İfade edilmesi gereken önemli bir husus da WhatsApp'ın, onaylamaları için kullanıcıların önüne koyduğu bu metnin açık olmaması ve metindeki bilgilere ulaşmanın zorlaştırılmasıdır. Zira metinde bazı kavramlar tam açıklanmamış, link eklemek suretiyle kullanıcılar farklı metinlere yönlendirilmiştir. Kullanıcı bu linke tıkladığında karşısına bambaşka bir metin çıkmakta, o metnin içinde de başka linklerle karşılaşmaktadır. Dolayısıyla kullanıcı bir bilgiye ulaşabilmek için birkaç linke tıklayıp, o linklerin içindeki uzun metinlerden de aradığını bulmaya çalışmaktadır. Ayrıca metindeki ifadelerin de net olmayışı, ortalama bir insanın metni anlamasını zorlaştırmaktadır. Bu yönüyle verilen rızanın, geçerli bir rıza olduğu söylenemeyecektir.

WhatsApp gizlilik politikasında hangi verilerin ne amaçla işleneceğine değinilmiştir fakat, işlenen bu verilerin Facebook

şirketleri, iş ortakları, tedarikçiler, diğer üçüncü taraf veri sorumluları gibi tam ve net bir şekilde belirli olmayan taraflara aktarılacağı görülmektedir. Üstelik olası bir devir halinde ya da yeni bir şirket alımı, şirket birleşimi gibi hallerde veri aktarımı, bu şirketlere de yapılacaktır. Bu halde, aktarım yapılacak taraflar iyice belirsiz hale gelmektedir. Söz konusu durum, açık rızayı bilgilendirilme unsuru açısından sakatladığı gibi 6698 sayılı Kanun'un ilgili 11. maddesine de aykırılık teşkil etmektedir.

İlgili kişinin haklarının düzenlendiği bu 11. madde gereğince ilgili kişiler verilerinin aktarılacağı üçüncü kişilerin kim olduğunu bilme hakkına sahiptir. Bu durum, kişisel verilerin hem yurt içine aktarım hem de yurt dışına aktarımda geçerlidir. İlgili kişiler verilerinin yurt dışında kimlere aktarılacağını bilmelidir. Ancak WhatsApp uygulamasında verinin aktarılacağı üçüncü kişileri bilebilmek yukarıda ifade edildiği üzere nerdeyse imkansızdır. Çünkü her an şirkete bir yenisi eklenebilir ve kullanıcı verileri, kullanıcıların bilmediği bu üçüncü kişiye aktarılabilir.

b. Özgür İrade Bakımından

Verilerin işlenmesine ve yurt dışına aktarılmasına yönelik rıza alınmasının ayrıştırılmadığı, fakat kullanıcıların verilerinin işlenmesine açık rıza verirken yurt dışına aktarılmasına rıza vermeyebileceği göz önüne alındığında (WhatsApp'ın kullanım yaygınlığı da dikkate alınarak) söz konusu durumun açık rızanın üç unsurundan biri olan özgür irade ile rızanın açıklanması gerekliliği bakımından ihlal teşkil edip etmediği hususu da başlatılan bu incelemede araştırılacaktır.

Verilerin yurt dışına aktarımında da açık rızadan söz edilebilmesi için verisi aktarılmak istenen kişinin gerçekten bir seçim hakkının olması gerekmektedir. Daha önce de ifade edildiği gibi rıza vermemesinin meydana getirebileceği bazı sonuçlar sebebiyle seçim hakkı kısıtlanıyorsa bu halde, özgür

irade ile açık rıza verilmesinden söz etmek mümkün olmayacaktır.

WhatsApp uygulaması geniş bir çevre tarafından kullanılmakta ve insanlar bu uygulamada gruplar oluşturarak⁹⁷ toplu bir şekilde gruptaki insanlarla iletişim kurabilmektedir. Yeni ilkelere rıza verilmediği halde ilerleyen süreçte bu gruplara da erişim sağlanamayacağı için kullanıcılar, gruplarındaki kişilerle farklı yollardan iletişim kurmaya çalışacaklardır. Bu durumda herkesin orta noktada buluşacağı bir uygulama bulmak gerekecektir. Grup kurarak iletişim sağlamaya imkan veren WhatsApp benzeri başka uygulamalar olsa da WhatsApp'taki grubun başka uygulamada tekrar oluşabilmesi için gruptaki herkesin aynı uygulamayı kullanması gerekecektir.

Herkesin aynı uygulamayı indirip kullanması tek bir grup için kolay görünebilir. Nitekim tek bir grubun varlığı halinde gruptaki üyeler, kararlaştırılan diğer uygulamayı indirecek ve grup, o uygulamaya bir bütün halinde taşınacaktır. Böylece gruptaki herkes aynı platformda yeniden buluşmuş olacaklardır. Ancak grupların birden fazla olduğu düşünüldüğünde,⁹⁸ bu durum çok da kolay olmayacaktır.

---

⁹⁷ WhatsApp uygulamasında bulunan grup kurma özelliği ile kullanıcılar, ortak noktası olan bazı kişilerle, oluşturdukları grup üzerinden sohbet etmektedir. Örneğin; aynı işyerinde çalışanların oluşturduğu WhatsApp grubu sayesinde işle ilgili bir mesele hakkında çalışanlara tek tek mesaj göndermek yerine, grup üzerinden tek bir mesaj ile tüm çalışanlara aynı anda ulaşılabilir. Aynı anda bütün çalışanlar grup üzerinden sohbet edebilir. Bu gruplarda çok fazla sayıda kişi, aynı anda sohbet edebilir. Üstelik sadece bir işyerinde çalışan insanlar değil, ortak bir noktada buluşup sohbet etmek isteyen herkes bu grupları oluşturabilir. Bir sınıfın öğrencileri ya da bir bütün olarak okul grubu, çalışma arkadaşlarının kendi aralarında oluşturduğu grup, aynı apartmanda oturanların grubu, bir seminer için oluşturulan grup gibi pek çok durumda kullanıcılar, grup oluşturabilir. Bir kullanıcı birden fazla farklı gruba üye olabilir.

⁹⁸ Farz edelim ki bir kullanıcının WhatsApp'ta 20 adet grubu var. Her bir grupta da 60 kişi olsun. Bu kullanıcı, WhatsApp grupları sayesinde 1200

WhatsApp'ın 30 Mayıs 2021 tarihindeki açıklamasından önce uygulamaya onay veren kullanıcılar, WhatsApp grupları ile olan iletişimlerini sürdürmek istediklerinden, uygulamayı kullanabilmek için mecburen yeni gizlilik ilkelerine rıza vermek durumunda kalmışlardır. Rıza vermemenin meydana getireceği bu sonuçlar nedeniyle kullanıcıların seçim hakkı kısıtlanmıştır. Zira kullanıcı, rıza vermediği durumda gruplarıyla iletişim sağlayamayacaktır. Bu gerekçeyle verdiği rıza, özgür irade ile verilmiş bir rıza olmamaktadır. Burada açık rıza, özgür irade unsuru yönünden sakatlanmaktadır.

SONUÇ

WhatsApp anlık mesajlaşma uygulamasının, kullanıcılarının önüne getirdiği yeni gizlilik politikası, kullanıcılara yönelik olarak birtakım zorlamalar içermektedir. Mezkur politikaya onay/rıza vermeyenlerin, uygulamadan eskisi gibi verim alamayacak olması ve neredeyse uygulamayı kullanamayacak hale gelmesi, başlı başına bir zorlamadır.

Çalışmada ifade edildiği gibi yeni politikada, verisinin yurt dışına aktarılmasını istemeyen kullanıcılara, bunu reddetme hakkı tanınmamaktadır. Bunun hukuken birtakım sonuçları olmaktadır. Örneğin söz konusu halde hizmet, açık rıza şartına bağlanmış olmakta ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun ifadesi ile bu durum, kullanıcı tarafından verilen açık rızanın

---

kişi ile sohbet edebilmektedir. WhatsApp'ı kullanamaması durumunda, bu gruplarla iletişim kuramayacaktır. Sadece, gruptaki tüm üyelerin anlaşılabilir ortak başka bir mesajlaşma uygulaması kullanmaya karar vermesi halinde WhatsApp grubu, o uygulamaya taşınacak ve grup üyeleriyle iletişime o uygulama üzerinden devam edilebilecektir. Ancak birbirinden çok farklı amaçlarla ve farklı üyelerle kurulmuş 20 adet grubun hepsini ortak bir mesajlaşma uygulamasında bir araya getirmek çok da kolay olmayacaktır. WhatsApp haricinde tek bir mesajlaşma uygulaması olsaydı ve gruplar doğrudan oraya taşınabilseydi o halde kolay olabilirdi. Ancak WhatsApp haricinde birçok mesajlaşma uygulaması bulunmaktadır.

sakatlanmasına sebep olmaktadır. Bu halde, özgür irade ile verilen bir rızadan bahsetmek mümkün olmamaktadır. Oysa rızanın özgür irade ile verilmesi, açık rızadan bahsedilebilmesi için son derece önemlidir.

Kişisel verilerin, 6698 sayılı Kanun'un 4. maddesinde sayılan genel ilkelere uygun olarak işlenmesi gerekirken, WhatsApp'ın yeni politikasında bu ilkelere aykırı birtakım hususların olduğu görülmektedir. Örneğin, kullanıcı verilerinin belirsiz birçok yere aktarılması, dürüstlük ilkesine aykırılık teşkil ederken; belirsiz amaçlarla kullanıcı verilerinin işlenmesi de "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkesine aykırı olmaktadır. Benzer şekilde, veri işleme faaliyeti olması hasebiyle veri aktarma amacının açıkça ifade edilmesi gerekirken bu konuda bir belirsizliğin söz konusu olması, verilerin "belirli, açık ve meşru amaçlarla işlenmesi" ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Çalışmada yer verildiği üzere WhatsApp, kullanıcılarının kişisel verilerini yurt dışına aktarmak istiyorsa onlardan ayrıca rıza almalıdır. Yenilenen gizlilik politikasına rıza verenlerin otomatik olarak verilerin yurt dışına aktarımına da rıza veriyor olmaları, doğru değildir. Yeni gizlilik politikasında yurt dışına aktarım için ayrıca alınmış bir açık rıza bulunmamaktadır. İlâveten, açık rızanın söz konusu olabilmesi için ilgili kişinin, verilerinin aktarılacağı kişiler hakkında tam olarak bilgilendirilmesi gerekir. WhatsApp, ilgili kişileri verinin alıcıları hakkında net olarak bilgilendirmemektedir. Bu halde de açık rıza sakatlanmaktadır.

Bireylerin tepki olarak WhatsApp'tan farklı birtakım uygulamaları tercih etmeye başlamasıyla ve ilgili kurumların da WhatsApp hakkında incelemeler başlatmasıyla WhatsApp, geri adım atmaya zorlansa da yaptığı tutarsız açıklamalar güven vermemektedir. WhatsApp, son yaptığı açıklamada, yeni ilkelere henüz onay vermeyenler için uygulamanın işlevselliğinin sınırlanmayacağını belirterek kullanıcılar

arasında farklı durumların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Zira bazı kullanıcılar sınırlamaya maruz kalacaklarını ya da uygulamayı kullanamayacaklarını düşünerek, iradeleri bu şekilde etkilenerek yeni politikaya onay vermişken, henüz onay vermemiş olan diğer kullanıcılar, sınırlamaya maruz kalmayacaklardır. Bu durum hakkaniyete aykırı olacaktır.

Son olarak ifade etmek gerekir ki bu çalışmada ortaya konulmaya çalışılan WhatsApp'ın ilkelerindeki hukuka aykırılıklara benzer durumlar, ileride farklı uygulamalarda da ortaya çıkabilir. Bu nedenle kullanıcılar, uygulamaların önlerine sunduğu politikalar karşısında dikkatli olmalı ve bu politikalara verdikleri onayın/rızanın sonuçlarının neler olabileceğinin farkında olmalıdır.

Hakem Değerlendirmesi: Çift kör hakem.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek alıp almadığını belirtmemiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Etik Kurul Onayı: Yazarlar etik kurul onayının gerekmediğini belirtmiştir.

Peer Review: Double peer-reviewed.

Financial Support: The authors have not declared whether this work has received any financial support.

Conflict of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

Ethics Committee Approval: The authors stated that ethics committee approval is not required.

KAYNAKÇA

Aşıkoğlu, Şehriban İpek ve Fatih Burak Uzun, "Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarımının Açık Rızaya Dayandırılmasının Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" içinde Prof. Dr. Türkan Rado'nun Anısına Armağan, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.

BBC News (25.08.2016). "WhatsApp'a Da Reklam Geliyor." Erişim tarihi Nisan 12, 2021. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-37190266>.

Bilir, Faruk. "Kişisel Verilerin Korunması Kişinin Kendisinin Korunmasıdır." Röportör: Sezen Yüce, *TRT Akademi Dergisi* 06, no. 11 (2021): 172-181.

Braun, Cihan Avcı. "Kişisel Verilerin İşlenmesinde Rıza." *YÜHFD* XV, no. 1 (2018): 13-33.

CNN Türk.com (30.05.2021). "Whatsapp'tan Yeni Gizlilik Sözleşmesi Açıklaması! Onaylamayanlara Ne Olacak?" Erişim tarihi Mayıs 30, 2021. <https://www.cnnturk.com/dunya/whatsapptan-yeni-gizlilik-sozlesmesi-aciklamasi-onaylamayanlara-ne-olacak?page=1>

Congress.gov. USA PATRIOT ACT, (H.R. 3162), OCT. 26, 2001, Erişim tarihi Mayıs 21, 2021. <https://www.congress.gov/107/plaws/publ56/PLAW-107publ56.pdf>.

Çağlayan, Ramazan. *İdare Hukuku Dersleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.

Duman, Berat. "WhatsApp Veri Paylaşım Politikasının Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Kapsamında Değerlendirilmesi (AB Hukuku İle Mukayeseli)." *Adalet Dergisi*, no. 66 (2021): 543-567.

Dülger, Murat Volkan. "Yurt Dışına Veri Aktarımında Milyonluk Ceza: Kişisel Verileri Koruma Kurulunun Amazon Kararı." Erişim tarihi Mayıs 10, 2021.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3792388

- EUR-Lex. "Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the Protection of Individuals With Regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of Such Data." Erişim tarihi Nisan 01, 2021. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995L0046&from=EN>.
- European Union. "What is Personal Data?" Erişim tarihi Nisan 02, 2021. https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/what-personal-data_en.
- Fırtına Dergi. "Anlık Mesajlaşma Uygulamaları ve Dijital Güvenlik." Erişim tarihi Nisan 12, 2021. <https://www.firtinadergi.com/2021/01/anlik-mesajlasma-uygulamalari-ve-dijital-guvenlik/>.
- Golden, Roger Dean. "Güvenliğin Maliyeti Nedir? ABD Vatansızlık Kanunu ve Amerika'nın Özgürlük ve Güvenlik Arasındaki Dengesi." çev. Muharrem Aksu, *SDÜ Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no. 2 (2012): 109-134.
- Goodwin, Grace Eliza. "What is WhatsApp? A Guide to Navigating the Free İnternet-Based Communication Platform." INSIDER. Erişim tarihi Mayıs 20, 2021. <https://www.businessinsider.com/what-is-whatsapp-guide>.
- Gür, Berna Akçalı. "Uluslararası Hukuk ve AB Hukuku Boyutuyla Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması." *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 25, no. 2 (2019): 850-872.
- Gürsel, Esin ve Fatih Dügmeçi. "Yapısal Anlamda Türkiye Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na İlişkin Bir Değerlendirme." *R&S - Research Studies Anatolia Journal* 1, no. 2 (2018): 318-329.
- Intersoft Consulting. "General Data Protection Regulation GDPR." Erişim tarihi Mayıs 21, 2021. <https://gdpr-info.eu/art-4-gdpr/>.

Keser, Yıldırım. "Tüketicinin Kişisel Verisinin İşlenmesinde Açık Rıza." *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 28, no. 3 (2020): 1181-1215.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "Açık Rıza." Erişim tarihi: Mayıs 03, 2021, <https://kvkk.gov.tr/yayinlar/A%C3%87IK%20RIZA.pdf>.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi*. Ankara: KVKK Yayınları, 2019.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi." Erişim tarihi Nisan 02, 2021. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-veya-Anonim-Hale-Getirilmesi#:~:text=Ki%C5%9Fisel%20verilerin%20anonim%20hale%20getirilmesi,ger%C3%A7ek%20ki%C5%9Fiyle%20ilic%C5%9Fkilendirilemeyecek%20hale%20getirilmesidir>.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "WhatsApp Hakkında Kamuoyu Duyurusu (12.01.2021)." Erişim tarihi Nisan 01, 2021. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6856/WHATSAPP-UYGULAMASI-HAKKINDA-KAMUOYU-DUYURUSU>.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. "Yurt Dışına Veri Aktarımı Kamuoyu Duyurusu (26.10.2020)." Erişim tarihi Mayıs 08, 2021. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6828/YURTDISINA-VERI-AKTARIMI-KAMUOYU-DUYURUSU>.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*. Ankara: KVKK Yayınları, 2018.

Kumsal Ajans. "Cross-Platform (Multi Platform - Çift Platform) Mobil Uygulama Nedir? Cross - Platform Mobil Uygulama Ne İşe Yarar? Cross - Platform Mobil Uygulama Kullanım Alanları Nelerdir?" Erişim tarihi Mayıs 20, 2021. <https://www.kumsalajans.com/blog/web-ve-mobil-yazilim/cross-platform-multi-platform-cift-platform-mobil-uygulama-nedir-cross-platform-mobil-uygulama-ne-ise->

yarar-cross-platform-mobil-uygulama-kullanım-alanları-nelerdir.

Küzeci, Elif. "Kişisel Verilerin Korunması." Ankara Üniversitesi SBE (Doktora Tezi), 2010.

Newman, Lily Hay. "WhatsApp Has Shared Your Data With Facebook for Years, Actually." Erişim tarihi: Nisan 12, 2021. <https://www.wired.com/story/whatsapp-facebook-data-share-notification/>.

Oğuz, Habip. "Elektronik Ortamda Kişisel Verilerin Korunması, Bazı Ülke Uygulamaları Ve Ülkemizdeki Durum." *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, no. 3 (2013): 1-38.

Oğuz, Sefer. "Kişisel Verilerin Korunması Hukukunun Genel İlkeleri." *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi* 13, no. 2 (2018): 121-138.

Özdemir, Hayrunnisa. "Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması." Ankara Üniversitesi SBE (Doktora Tezi), 2009.

Parlak, Cesim. "WhatsApp'ın Kişisel Verileri Paylaşma Talebi Ne Anlama Geliyor? WhatsApp Bununla Ne Amaçlıyor?" Hukuki Haber. Erişim tarihi: Nisan 23, 2021. <https://www.hukukihaber.net/whatsappin-kisisel-verileri-paylasma-talebi-ne-anlama-geliyor-whatsapp-bununla-ne-amacliyor-makale,8587.html>.

Tan, Turgut. "Bağımsız İdari Otoriteler veya Düzenleyici Kurullar." *Amme İdaresi Dergisi* 35, no: 2 (2002): 11-37.

Taşkaya, Merih ve Ömür Talay. "Dijital Gözetimin Pazarlama Amaçlı Araçları: "Çerezler" ve Çerez Kullanımında Açık Rıza", *Akdeniz İletişim Dergisi*, no. 31 (2019): 356-376.

TRT Haber (11.01.2021). "Rusya'da Yetkililere WhatsApp Kullanmayın Tavsiyesi." Erişim tarihi: Nisan 13, 2021. <https://www.trthaber.com/haber/dunya/rusyada-yetkililere-whatsapp-kullanmayin-tavsiyesi-546172.html>.

- TRT Haber (15.01.2021). "WhatsApp Geri Adım Attı." Erişim tarihi: Nisan 17, 2021. <https://www.trthaber.com/haber/dunya/whatsapp-geri-adim-atti-547696.html#:~:text=Pop%C3%BCler%20mesajla%C5%9Fma%20uygulamas%C4%B1%20Whatsapp%2C%20tart%C4%B1%C5%9Fmal%C4%B1,d%C3%BCzenlemeyi%2015%20May%C4%B1s'a%20erteledi.&text=Whatsapp%2C%20a%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1nda%2C%20kullan%C4%B1c%C4%B1lar%C4%B1n%2022payla%C5%9F%C4%B1lan%20konular%C4%B1n%C4%B1n%20g%C3%B6r%C3%BClmedi%C4%9Fini%22%20belirtti>.
- TRT Haber (30.01.2021). "Kişisel Verileri Koruma Kurulu'ndan WhatsApp'a Tebligat." Erişim tarihi: Nisan 17, 2021. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/kisisel-verileri-koruma-kurulu-ndan-whatsapp-a-tebligat-552129.html>.
- TRT Haber (08.05.2021). "WhatsApp'tan Açıklama: Hesaplar Askıya Alınmayacak Ama İşlevselliği Azalacak." Erişim tarihi: Mayıs 8, 2021. <https://www.trthaber.com/haber/bilim-teknoloji/whatsapp-tan-aciklama-hesaplar-askiya-alinmayacak-ama-islevselligi-azaltilacak-579299.html>.
- Toprak, Ezgi. "WhatsApp'ın Değiştirdiği Gizlilik Sözleşmesi Hakkındaki İddialar." Erişim tarihi: Nisan 12, 2021. <https://teyit.org/analiz-whatsappin-degistirdigi-gizlilik-sozlesmesi-hakkinda-iddialar>.
- Türkmen, Sevgi. "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller." İstanbul Üniversitesi SBE (Yüksek Lisans Tezi) (2019).
- WebTekno (30.05.2021). "Whatsapp Geri Adım Attı: Sözleşmeyi Reddedenler Uygulamayı Kullanmaya Devam Edebilecek." Erişim tarihi: Mayıs 30, 2021. <https://www.webtekno.com/whatsapp-sozlesme-reddedenler-uygulama-kullanmaya-devam-edecek-h110485.html>.

WhatsApp. "WhatsApp Gizlilik İlkesi." Erişim tarihi: Nisan 12, 2021. <https://www.whatsapp.com/legal/updates/privacy-policy/?lang=tr>.

WhatsApp. "WhatsApp Hakkında." Erişim tarihi: Mayıs 20, 2021. <https://www.whatsapp.com/about/>.

WhatsApp. "WhatsApp Hizmet Koşulları." Erişim tarihi: Nisan 23, 2021. <https://www.whatsapp.com/legal/updates/terms-of-service?eea=0#terms-of-service-availability-and-termination-of-our-services>.